

Pellervon taloustutkimus PTT
Pellervo ekonomisk forskning
Pellervo Economic Research

PTT-työpapereita 123

VARUSMIESTEN TYÖKYKY

Satu Nivalainen
Anneli Hopponen

PTT työpapereita 123
PTT Working Papers 123

VARUSMIESTEN TYÖKYKY

Satu Nivalainen
Anneli Hopponen

Helsinki 2010

PTT työpapereita 123
PTT Working Papers 123
ISBN 978-952-224-052-1 (nid)
ISSN 1455-4623 (nid)
ISBN 978-952-224-053-8 (pdf)
ISSN 1796-4784 (pdf)

Pellervon taloustutkimus PTT
Pellervo Economic Research PTT

Helsinki 2010

Satu Nivalainen – Anneli Hopponen. 2010. VARUSMIESTEN TYÖKYKY. PTT työpapereita 123. 37 s. ISBN 978-952-224-052-1 (nid), ISSN 1455-4623 (nid), ISBN 978-952-224-053-8 (pdf), ISSN 1796-4784 (pdf).

Tiivistelmä: Tässä tutkimuksessa selvitetään varusmiesten työkykyä Työterveyslaitoksen kehittämän työkykyindeksin avulla. Tutkimuksessa selvitetään myös varusmiesten ennen palvelusajaa olleet koulutukset ja työssäkäynnit sekä suunnitelmat palvelusajan jälkeen. Tutkimuksen mukaan lähes kaikilla varusmiehillä on hyvä tai erinomainen työkyky. Työkyky verrattuna elinikäiseen parhaimpaan sai keskimäärin kiitettävän arvosanan (9). Varusmiehet arvostavat työtä: yli puolet pitää työtä hyvinvoinnin kannalta erittäin tärkeänä ja melko tärkeänä liki 40 %. Puolet varusmiehistä haluaa työhön ja joka kolmas opiskelemaan palveluksen jälkeen.

Asiasanat: *varusmiehet, työkyky.*

Satu Nivalainen – Anneli Hopponen. 2010. THE WORKING ABILITY OF CONSCRIPTS. PTT Working Papers 123. pp.37. ISBN 978-952-224-052-1 (nid),ISSN 1455-4623 (nid), ISBN 978-952-224-053-8 (pdf), ISSN 1796-4784 (pdf).

Abstract: In this working paper we evaluate the working capacity of conscripts using the Work Ability Index developed by the Finnish Institute of Occupational Health. We also evaluate the education and working history of conscripts prior to their military service and their plans after the military service. According to this report, most of the conscripts have good or excellent working ability. The conscripts estimate their present working ability to be excellent (9) compared to lifetime best (10) in average. Over half of the conscripts consider work to be very important and almost 40% quite important in terms of welfare. Half of the conscripts are willing to work and third of them want to study after completing their military service.

Key words: *conscripts, work ability.*

SISÄLLYSLUETTELO

1. YHTEENVETO.....	1
2. TUTKIMUKSEN TAUSTA JA TAVOITTEET	3
3. TYÖKYVYN MITTAAMINEN TYÖKYKYINDEKSILLÄ.....	4
3.1 TYÖKYKYINDEKSI	5
3.2 TUTKIMUSAINEISTO	6
4. TYÖKYVYN OSATEKIJÖITÄ.....	10
5. VARUSMIESTEN TYÖKYKY.....	14
6. TYÖHÖN TAI KOULUTUKSEEN OSALLISTUMINEN ENNEN JA JÄLKEEN VARUSMIESPALVELUKSEN	16
7. ARVOT JA ASENTEET	23
8. LOPUKSI	32
LÄHTEET.....	33
LIITTEET	334

1. YHTEENVETO

Varusmiehiä koskeva työkykytutkimus on osa Pellervon taloustutkimus PTT:n ”Erityisryhmien työkyky” tutkimuskokonaisuutta (ks. Laiho et al., 2010). Tutkimuksessa on tarkoitus selvittää varusmiesten työkykyä ja verrata sitä muiden tutkimusten tuloksiin nuorten työkyvystä. Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena. Pääesikunnan myötävaikutuksella kyselylomakkeet lähetettiin kymmeneen varuskuntaan vuoden 2009 loppupuolella.¹ Kuhunkin varuskuntaan lähetettiin 100 kyselylomaketta, yhteensä lomakkeita lähetettiin siis 1 000. Näistä palautui yhteensä 863, eli vastausprosentti oli 86,3.

Näkökulmasta riippuen työkyky voidaan määritellä usealla eri tavalla. Lainsäädännössä työkyvylle ei ole virallista määritelmää, mutta sen voidaan ajatella koostuvan esimerkiksi työn vaatimusten, terveydentilan, toimintakyvyn ja elämäntyylin vuorovaikutuksena. Työkyky koostuu siis monen tekijän yhteisvaikutuksesta. Tässä tutkimuksessa varusmiesten työkykyä arvioidaan Työterveyslaitoksen kehittämän työkykyindeksin avulla. Työkykyindeksi perustuu itsearviointiin ja koostuu sarjasta kysymyksiä, joissa otetaan huomioon työn ruumiilliset ja henkiset vaatimukset sekä henkilön terveydentila ja voimavarat. Työkykyindeksi on todettu ennustavan varsin hyvin työkyvyttömyyden syntyä tulevaisuudessa. Alun perin työkykyindeksi on kehitetty työterveyshuollon apuvälineeksi.

Työkyvyn lisäksi tutkimuksessa selvitetään myös varusmiesten ennen palvelusaikaa olleet koulutukset ja työssäkäynnit sekä suunnitelmat palvelusajan jälkeen. Arvot ja asenteet –osiossa kysytään työhalukkuutta ja millaisiksi varusmiehet mieltävät työn, työttömyyden ja koulutuksen omalta kohdaltaan sekä millaiseksi he arvioivat varusmiespalveluksen hyödyn myöhemmin työelämässä.

Varusmiehillä erinomainen työkyky

Tutkimuksen perusteella varusmiesten työkyky on erinomainen. Varusmiehet ovat myös varsin terveitä; kolmella neljästä ei ole yhtään sairautta tai vammaa. Työkyky verrattuna elinikäiseen parhaimpaan sai varusmiehiltä keskimäärin kiitettävän arvosanan (9). Arviot eivät juurikaan vaihdelleet varuskunnittain. Arvosanan perusteella varusmiesten työkyky näyttää olevan samaa tasoa kuin aikaisempien tutkimusten ilmaisema alle 25-vuotiaiden palkansaajamiesten työkyky. Sen sijaan työttömiin ja vammaisiin nuoriin verrattuna varusmiesten työkyky on selvästi parempi.

---

¹ Tekijät ja PTT kiittävät Pääesikuntaa myönteisestä suhtautumisesta ja saamastamme arvokkaasta tuesta. Erityiskiitokset erikoissuunnittelija Miika Rouviselle.

Myös koko työkykyindeksin pistemäärä muodostui varusmiesten keskuudessa huomattavan korkeaksi, keskimäärin arvo oli liki 44 pistettä (maksimi on 49 pistettä). Liki kaikki varusmiehet ilmoittivat työkykynsä erinomaiseksi tai hyväksi. Tämä on selvästi enemmän kuin esimerkiksi alle 25-vuotiailla työttömillä, joista työkyky on erinomainen tai hyvä kolmella neljästä ja työkykyindeksin arvo jää hivenen alle 40 pisteen. Varusmiesten arvio omasta työkyvystään on suunnilleen sama kuin alle 25-vuotiaiden palkansaajien, joista valtaosa pitää työkykyään hyvänä tai erittäin hyvänä suhteessa työn henkisiin ja fyysisiin vaatimuksiin. Varusmiesten työkykyindeksin pistemäärä jää kokonaisuutena vain hivenen alhaisemmaksi kuin nuorten palkansaajien, joilla indeksin arvo on noin 45 pistettä.

Puolet varusmiehistä haluaa työhön ja joka kolmas opiskelemaan palveluksen jälkeen

Varusmiehistä noin puolet haluaa säännölliseen työhön palveluksen jälkeen. Varusmiesten työhalukkuus on vähäisempää kuin esimerkiksi työttömillä nuorilla miehillä, joista kaikki toivovat pääsevänsä työhön. Halukkuus siirtyä säännölliseen työelämään palveluksen jälkeen vaihtelee varuskunnittain 40 ja 60 % välillä. Toisaalta käytännöllisesti katsoen missään varuskunnassa ei ole varusmiehiä, jotka eivät halua tai kykene työskentelemään. On myös syytä huomata, että vähäisempi halukkuus osallistua työelämään voi johtua varusmiesten nuoresta iästä ja halusta opiskella tai kesken olevista opinnoista. Opiskelemaan varusmiehistä aikoo hakeutua palveluksen jälkeen liki kolmannes. Toisin sanottuna valtaosalla varusmiehistä on suunnitelma valmiina palveluksen jälkeiselle ajalle.

Varusmiehet arvostavat työtä ja heidän uskonsa omaan työllistymiseen on vahva

Varusmiehistä lähes kaikki pitävät työtä hyvinvoinnin kannalta tärkeänä tai erittäin tärkeänä. Yhdeksän kymmenestä oli ollut työssä varusmiespalvelusta edeltävän kahden vuoden aikana, pääasiassa yksityisellä sektorilla. Varusmiehistä valtaosa piti aikaisempia työtehtäviään mielenkiintoisina. Kaikkein tyytyväisimpiä varusmiehet olivat oppisopimuskoulutuksella tehtyyn työhön. Myös palkkatuettu tai työmarkkinatuettu työ sai lähes yhtä hyvän arvion. Varusmiesten usko omaan työllistymiseen on vahva; kaksi kolmesta uskoo löytävänsä töitä helposti. Työssä kehittymisen ja työuralla etenemisen mahdollisuus koetaan tärkeäksi. Yli puolet varusmiehistä kokee, että heidän osaamisensa menisi hukkaan ilman työtä. Pelkällä työttömyyspäivärahalla eläminen olisi suurimmalle osalle hankalaa ja rajoittaisi tekemisen vapautta.

Noin puolet varusmiehistä katsoo, että varusmiespalveluksen suorittamisesta on hyötyä työelämässä. Kaiken kaikkiaan tutkimustulokset antavat erittäin positiivisen kuvan sekä varusmiesten työkyvystä että tulevaisuuteen ja tulevaan työuraan suuntautuvasta ajattelusta.

2. TUTKIMUKSEN TAUSTA JA TAVOITTEET

Varusmiehiä koskeva työkykytutkimus on osa Pellervon taloustutkimus PTT:n ”Erityisryhmien työkyky” tutkimuskokonaisuutta. Tutkimusaineisto saatiin kymmenestä varuskunnasta. Kunkin varuskuntaan lähetettiin 100 kyselylomaketta (ks. Liite 1).

Varusmiespalveluksen käy läpi vuosittain noin 80 prosenttia ikäluokan pojista, jotka lakisääteinen asevelvollisuus määrää astumaan palvelukseen. Varusmiespalvelus kestää kuudesta kahteentoista kuukauteen (Taskutietoa maanpuolustuksesta, 2008). Viime vuosina huomiota on kiinnitetty erityisesti siihen, että varusmiespalvelukseen tulevien nuorten fyysinen kunto on laskenut vuosien mittaan samalla kun alokkaiden keskimääräinen paino on noussut. Tällä on luonnollisesti yhteys esimerkiksi terveyteen ja työkykyyn. (esim. Santtila et al., 2006). Lisäksi entistä suurempi osa varusmiehistä jättää palveluksensa kesken. Noin kymmenesosalla miehistä palvelus keskeytyy terveydellisistä syistä (Absetz et al., 2010).

Tässä tutkimuksessa varusmiesten työkykyä arvioidaan Työterveyslaitoksen kehittämän työkykyindeksin avulla. Tutkimuksessa selvitetään varusmiesten ennen palvelusaikaa olleet koulutukset ja työssäkäynnit sekä suunnitelmat palvelusajan jälkeen. Arvot ja asenteet –osiossa kysytään työhalukkuutta ja millaisiksi varusmiehet mieltävät työn, työttömyyden ja koulutuksen omalta kohdaltaan sekä millaiseksi he arvioivat varusmiespalveluksen hyödyn myöhemmin työelämässä.

Työkyvyn mittaamisessa käytetään työterveyshuollon apuvälineeksi kehitettyä työkykyindeksiä. Sen kautta voidaan arvioida työntekijän suoritustasoa työssään ja havainnoida mahdollisia muutoksia työkyvyssä. Työkykyindeksi koostuu sarjasta kysymyksiä, joissa otetaan huomioon työn ruumiilliset ja henkiset vaatimukset sekä henkilön terveydentila ja voimavarat. Työkykyindeksin on todettu ennustavan varsin hyvin työkyvyttömyyden syntyä tulevaisuudessa.

Varusmiehiltä kysyttiin mm. arvioita heidän nykyisestä työkyvystään ja todettujen sairauksien määrää. Henkilöiden aiempaa työssäoloa ja halukkuutta tehdä työtä kartoitettiin useilla kysymyksillä. Lisäksi varusmiehiltä tiedusteltiin koulutusta ja tulevaisuuden suunnitelmia.

Tutkimuksen avulla pyritään selvittämään nuorten työkykyä ja työhalukkuutta varusmiesten keskuudessa sekä varusmiesten palveluksen jälkeisiä valintoja opiskelun ja työpaikan välillä. Varusmiesten työkykyä verrataan tutkimuksen muissa osiossa saatuihin tuloksiin työttömien ja vammaisten nuorten työkyvystä (ks. Laiho et al., 2010). Nuorten työkykyä ei ole aikaisemmin verrattu varusmiesten työkykyyn soveltaen Työterveyslaitoksen työkykyindeksiä.

3. TYÖKYVYN MITTAAMINEN TYÖKYKYINDEKSILLÄ

Työkyky voidaan määritellä käsitteenä usealla eri tavalla. Sosiaalivakuutuksen näkökulmasta kyse on eläkeperusteiden määrittelemästä jaosta työkykyisiin ja työkyvyttömiin. Jaottelu näihin ryhmiin perustuu yksilön toimintakyvyn ja työn vaatimusten suhteeseen. Työkyvyttömäksi luokittelussa oleellista on sairauden tai vamman löytyminen toimintakyvyn heikkenemisen taustalta. Tällä tavoin määritelty työkyvyn käsite on sairaussidonnainen ja painottaa ennen kaikkea työntekijän ominaisuuksia. Lainsäädännössä työkyvylle ei löydy virallista määritelmää. Työkyky muodostuu työn, terveydentilan, elämäntyylin sekä biologisen ikääntymisen vuorovaikutuksena.

Järvisalon (1995) mukaan työkyky on suppeasti määriteltynä ihmisellä olevien toimintaedellytysten (koulutus, tiedot, taidot, fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset) ja työn vaatimusten välinen suhde, johon siten voivat vaikuttaa niin muutokset ihmisten toimintakyvyssä kuin muutokset työssä. Tähän määritelmään nojautuu nykyisin usein ammatillisen työkyvyn käsite.

Työkyvyllä tarkoitetaan työterveyden näkökulmasta sellaisten sekä yksilöön että työhön liittyvien toimien kokonaisuutta, jotka tutkimusten mukaan ovat tärkeitä yksilön kyvyille suoriutua työelämässä. Työkyky koostuu yksilön voimavarojen ja työn vuorovaikutuksesta. Ihmisen voimavarat rakentuvat terveydestä ja toimintakyvystä sekä koulutuksesta ja osaamisesta. Voimavaroihin vaikuttavat lisäksi jokaisen ihmisen arvot, asenteet, motivaatio ja työtyytyväisyys. Hyvätkään voimavarat eivät merkitse hyvää työkykyä elleivät työn sisältö, työyhteisö ja työympäristö tue työkykyä. Toisaalta hyvätkään työyhteisö tai työympäristö ei voi täysin kompensoida yksilön heikentyneitä voimavaroja. Työkyky voidaan määritellä dynaamiseksi prosessiksi, joka osatekijöidensä kautta muuttuu iän myötä (Ilmarinen, 1999).

Työkyvyn voidaan sanoa olevan arvio, joka perustuu useista lähteistä saatuihin tietoihin. Kyky tehdä työtä ja suoriutua työn asettamista vaatimuksista on useiden tekijöiden summa. Työkyvyn oletetaan säilyvän hyvänä tai työn asettamiin vaatimuksiin nähden ainakin riittävänä eläkeikään eli Suomessa 63-68-vuotiaaksi saakka. Kuitenkin työkyvyn ennenaikainen heikkeneminen sellaiselle tasolle, että varhennetulle eläkkeelle siirtymisen ehdot täyttyvät, on varsin yleistä lähes kaikissa teollistuneissa maissa. Työkyky saattaa heiketä ennenaikaisesti, jos ihmisen toimintakyvyn muutosta ja työn vaatimusten kasvua ei kyetä sovittamaan yhteen iän karttuessa (Ilmarinen, 1995). Toisaalta huonokään työkyky ei aina merkitse sitä, että henkilö ei suoriutuisi työstään. Kysymys on myös työpaikan järjestelyistä, joilla voidaan parantaa työn vaatimusten ja työkyvyn tasapainoa. (Ylöstalo ja Jukka, 2010.)

Työkyky luo perustan yksilön työllistyvyydelle. Työllistyvyyttä voidaan puolestaan tukea erilaisilla tuki- ja palvelujärjestelmillä työolosuhdejärjestelyillä, työsuojelulla, kuntoutuksella, työ- ja eläkelainsäädännöllä sekä yhteiskunnassa vallalla olevilla arvoilla ja asenteilla. Esimerkiksi

ikäsyryjinnän ehkäisy vaikuttaa ikääntyvien työntekijöiden työllisyyteen. Ikääntyvien mahdollisimman hyvä työllisyys on tavoite, jota voidaan mitata mm. työllisyysasteella (Ilmarinen, 1999)

3.1 Työkykyindeksi

Työkykyindeksi on työterveyshuollon apuväline, jonka avulla arvioidaan henkilökohtaista työkykyä suhteessa työn vaatimuksiin. Työkykyindeksiin kuuluu seitsemän osa-alueita: työkyky verrattuna elinikäiseen parhaimpaan, työkyky työn vaatimusten osalta, lääkärin toteamien nykyisten sairauksien määrä, sairauksien arvioitu haitta työssä, sairauspoissaolopäivät viimeisen vuoden aikana, oma arvio kykenevyydestä työhön terveyden puolesta kahden vuoden kuluttua ja psyykkiset voimavarat. Näitä osa-alueita mitataan yhdellä tai useammalla kysymyksellä. Työkykyindeksi lasketaan summaamalla kyselyn vastausvaihtoehtojen osoittamat luvut pisteytyksen avulla (Tuomi et al., 1997). Työkykyindeksi antaa kokonaisarvion työkyvyn tasosta, kun työkykyä mittaavien eri komponenttien tulokset lasketaan yhteen.

Työkykyindeksi kehitettiin Työterveyslaitoksen ”Ikääntyvien kuntatyöntekijöiden seurantatutkimuksessa”, jonka vuoden 1981 työkykyjakaumien perusteella tehtiin myös indeksin luokittelu. Siinä 15 % huonoimman työkyvyn omaavaa luokiteltiin ”huonon” ja 15 % parhaimman työkyvyn omaavaa ”erinomaisen” työkyvyn luokkaan. ”Kohtalaisen” ja ”hyvän” katkaisukohta on työkykyindeksin mediaani eli työkykyindeksin jakauman puolittava pistearvo.

Työkykyindeksi on muodostettu seuraavista osioista:

* työkyky verrattuna elinikäiseen parhaimpaan ²	0-10 pistettä
* työkyky työn vaatimusten kannalta	2-10 pistettä
* lääkärin toteamien nykyisten sairauksien määrä	1-7 pistettä
* sairauksien arvioitu haitta työssä	1-6 pistettä
* sairauspoissaolopäivät viimeisen vuoden aikana	1-5 pistettä
* oma arvio kykenevyydestä työhön terveyden puolesta kahden vuoden kuluttua	1,4 ja 7 pistettä
* psyykkiset voimavarat	1-4 pistettä

Työkykyindeksi saadaan laskemalla yhteen eri osioiden pistearvot. Indeksien mahdollinen vaihteluväli on 7-49 pistettä. Vastaaja antaa työkykyindeksin kautta oman käsityksensä omasta työkyvystään. Työkykyindeksi luokitellaan huonoksi (7-27 pistettä), kohtalaiseksi (28-36 pistettä), hyväksi (37-43 pistettä) ja erinomaiseksi (44-49 pistettä).

---

² Pensola et al. (2006) tutkimus käyttää pääasiassa tätä työkykyindeksin osiota. Sen ja koko työkykyindeksin yhteys on osoittautunut hyvin vahvaksi. Terveys 2000 aineisto perustuu yli 10 000 hengen haastatteluihin ja niitä täydentäviin terveystarkastuksiin. Aineisto edustaa koko väestöä ja sen kato on pieni, 10 prosenttia. Pensola et al.. tarkastelussa mukana ovat vain 30 vuotta täyttäneet.

Työkykyindeksin avulla työterveyshuolto tunnistaa ne työntekijät, jotka ovat tukitoimien tarpeessa. Ne, joiden työkyky luokitellaan huonoksi, tarvitsevat työkyvyn palauttamiseen tähtäviä tukitoimia. Työkykyä edistävät toimenpiteet ovat tarpeen niille, joiden työkyky on kohtalainen. Hyvän työkyvyn omaaville annetaan ohjeita työkyvyn vahvistamiseksi ja erinomaisen työkyvyn henkilöt saavat työkykyä ylläpitäviä ohjeita. Koetun työkyvyn merkitys on huomattava: millaiseksi työntekijä kokee työkykynsä, vaikuttaa paljolti siihen, miten hän selviytyy työelämässä (Tuomi et al., 1997; Ilmarinen, 1999).

3.2 Tutkimusaineisto

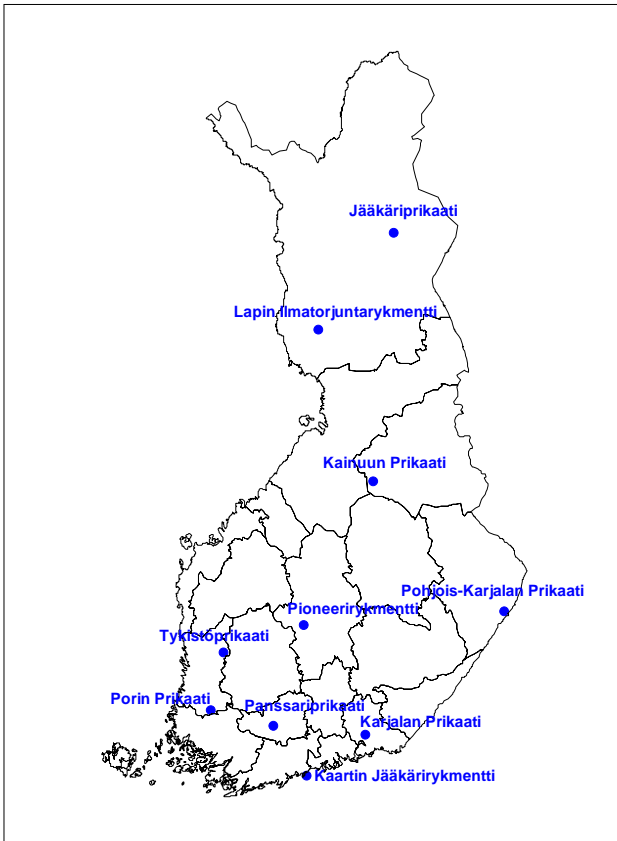
Varusmiesten työkyky-tutkimusaineisto kerättiin kyselytutkimuksen avulla. Pääesikunnan myötävaikutuksella lähetettiin 100 kyselylomaketta kymmeneen eri varuskuntaan syksyllä 2009. Yhteensä kyselylomakkeita lähetettiin 1 000. Näistä 863 lomaketta palautui, eli vastausprosentti oli 86,3. Tätä voidaan pitää erittäin hyvänä. Taulukossa 1 on listattu vastausmäärät varuskunnittain. Jääkäriprikaatin, Kainuun Prikaatin ja Lapin Ilmatorjuntarykmentin varusmiehistä kaikki vastasivat. Sen sijaan Panssariprikaatissa vastausten määrä jäi hyvin vähäiseksi, vastausprosentti oli vain 24.³

Taulukko1. Kyselyssä mukana olevien maavoimien joukko-osastot ja saapuneiden vastausten lukumäärä ja vastausprosentti

Joukko-osasto	Saapuneet	Vastausprosentti
Jääkäriprikaati	100	100
Kainuun Prikaati	100	100
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	100	100
Karjalan Prikaati	99	99
Porin Prikaati	98	98
Pohjois-Karjalan Prikaati	98	98
Pioneerirykmentti	90	90
Kaartin Jääkäriykmentti	89	89
Tykistörikaati	65	65
Panssariprikaati	24	24
Yhteensä	863	86,3

Kuviossa 1 on kartan avulla esitetty mukana olevien varuskuntien maantieteellinen sijainti. Eri-laisesta maantieteellisestä sijainnista johtuen eri varuskuntiin hakeudutaan eri puolilta maata. Esimerkiksi Panssariprikaatin miehistä valtaosa tulee Kanta-Hämeestä ja Pirkanmaalta, kun taas Kainuun Prikaatiin tullaan laajemmalla maantieteelliseltä alueelta, mm. Pohjanmaalta, Pohjois-Pohjanmaalta, Pohjois-Savosta ja Kainuusta.

³ Tästä syystä Panssariprikaatin vastauksia ei juurikaan analysoida tulosten esittelyn yhteydessä.

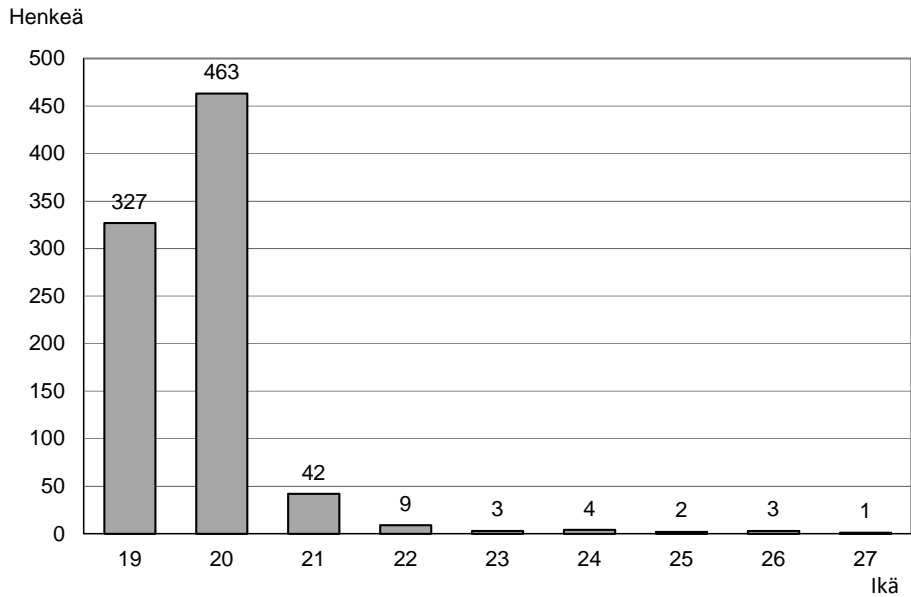

Kuvio 1. Kyselyssä mukana olevien joukko-osastojen sijainti

Varusmiespalvelus suoritetaan normaalisti 19-20-vuotiaana. Erikoistapauksissa palvelukseen astutaan 19 ja 29 ikävuosien välillä. (Taskutietoa maanpuolustuksesta, 2008). Tähän kyselyyn vastanneiden varusmiesten keski-ikä oli vajaat 20 vuotta. Ikä vaihteli pääasiassa välillä 19-20 vuotta (Kuvio 2). Joukossa oli myös marginaalinen määrä yli 20-vuotiaita.⁴

---

⁴ Kuvion 2 luvut eivät summaudu vastanneiden määrään, sillä osa varusmiehistä ei ollut ilmoittanut syntymävuottaan lainkaan. Joukossa oli myös yksi, joka ilmoitti iäkseen 13 vuotta ja yksi 32-vuotias. On syytä olettaa, että näissä tapauksissa kyseessä on vastausvirhe.

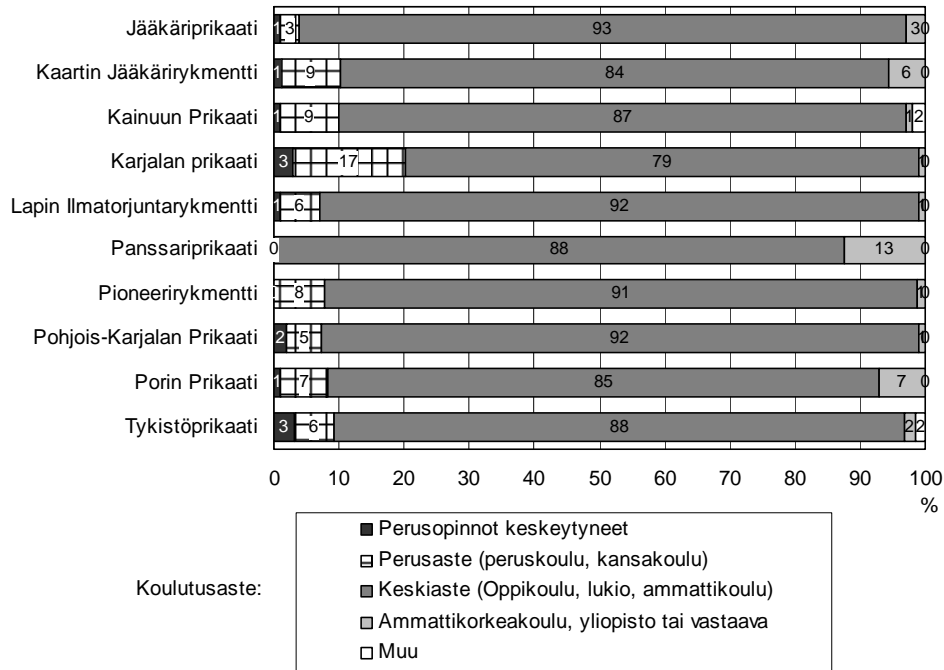
Kuvio 2. Kyselyssä mukana olevien varusmiesten ikäjakauma, henkeä

Varusmiesvastaajista valtaosalla (88 %) on lukion, ammatti/teknisen tai kauppakoulun tutkinto. Noin joka kymmenennellä on peruskoulun opinnot. Vain kolmella prosentilla on opistotasoinen tai ammattikorkeakoulun tutkinto. Varusmiespalvelu suoritetaan pääsääntöisesti ennen korkeakoulu- tai yliopisto-opiskelun alkamista.

Taulukko 2. Vastanneet koulutustason mukaan (suluissa osuus, %)

	Kaikki	Koulutus			
		Kansakoulu/ keskikoulu/ peruskoulu tai keskeyty- neet opinnot	Lukio tai ammatti- /tekninen -/kauppa- koulu	Opisto- tasoinen tutkinto/ ammatti- korkeakou- lututkinto	Korkeakou- lu-/yli- opistotutkin- to
	Lkm/ (%)	lkm/(%)	lkm/(%)	lkm/(%)	lkm/(%)
Varusmiehet	863 (100)	78 (9)	757 (88)	24 (3)	- (-)

Kuvio 3. Koulutusaste varusmiehillä varuskunnittain

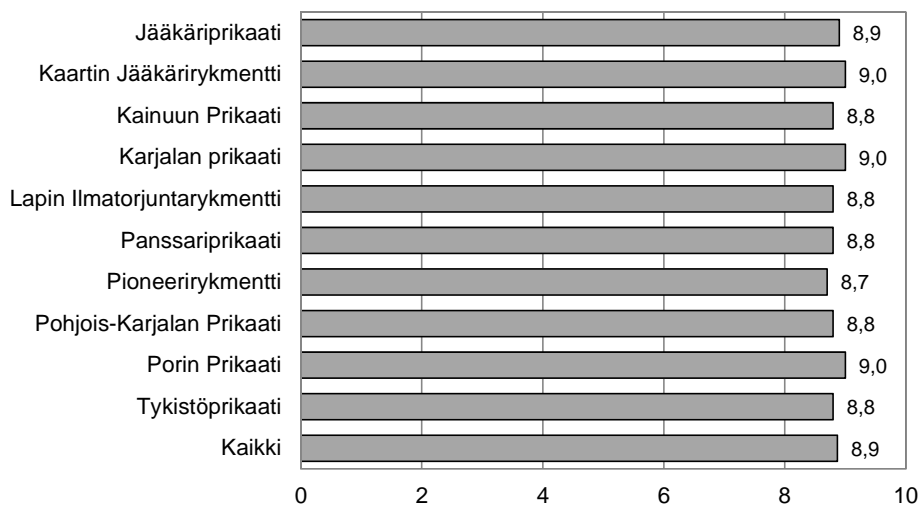
Alhaisin koulutustaso on Karjalan Prikaatissa palvelustaan suorittavilla, jossa joka viidennellä on perusasteen tai sitä heikompi koulutus (Kuvio 3). Keskiasteen suorittaneita on keskimääräistä enemmän Jääkäriprikaatissa, Lapin Ilmatorjuntarykmentissä ja Pohjois-Karjalan Prikaatissa, joissa yli 90 % vastanneista on käynyt lukion tai ammattikoulun ennen varusmiespalvelusta. Korkein koulutustaso näyttäisi olevan Panssariprikaatissa palvelevilla, jossa yli 10 % on suorittanut opistotason koulutuksen tai ammattikorkeakoulututkinnon ja loput keskiasteen tutkinnon. On kuitenkin syytä huomata, että Panssariprikaatin vastausprosentti (24 %) on selvästi kaikkein alhaisin, joten on syytä olettaa, että vain korkeammin koulutetut ovat vastanneet.

4. TYÖKYVYN OSATEKIJÖITÄ

Työkykyindeksiä hyödyntävissä tutkimuksissa, joita on tehty Työterveyslaitoksessa (Huuskonen et al., 2002), keskeisimmäksi tulevaa työkykyisyyttä ennustavaksi osatekijäksi on osoittautunut vastaajan oma arvio työkyvystään verrattuna elinikäiseen parhaimpaansa. Kyseessä on siis subjektiivinen arvio asteikolla 0-10, jossa 10 on työkyvyn maksimi.

Varusmiehet arvioivat nykyisen työkykynsä huomattavan korkeaksi, keskimäärin noin 9,0 pisteeksi (Kuvio 4). Varusmiesten työkyky näyttää olevan samaa tasoa kuin aikaisempien tutkimusten ilmaisema alle 25-vuotiaiden palkansaajien työkyky (ks. Peltoniemi, 2005; Holm et al., 2006). Sen sijaan verrattuna työttömiin ja vammaisiin varusmiesten työkyky on selvästi parempi. Esimerkiksi työttömät alle 25-vuotiaat ovat arvioineet oman työkykynsä pistearvoksi 8,3 ja vammaiset nuoret 7,3 pisteeksi (ks. Laiho et al., 2010).

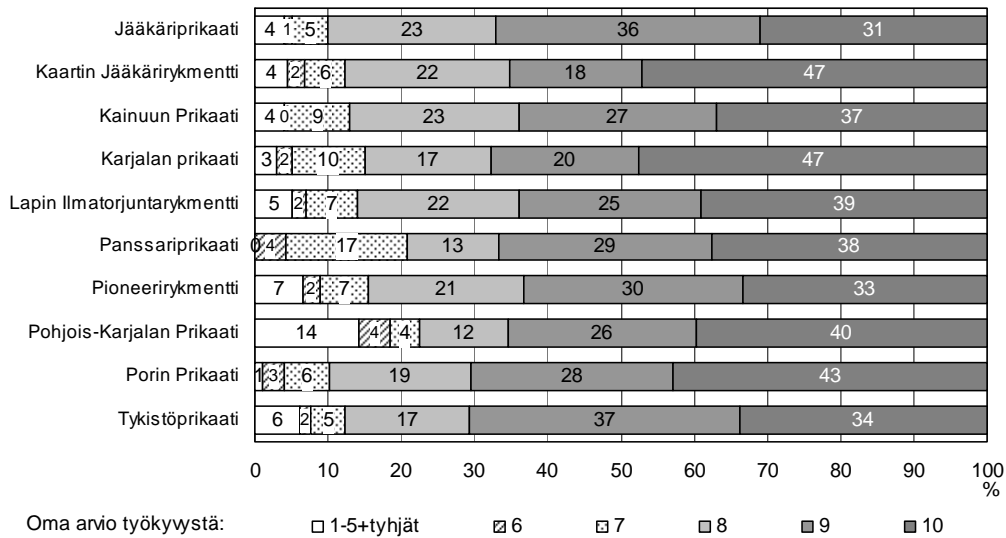
Varusmiehistä 68 % antoi kiitettävän arvion (pisteet 9-10) nykyisestä työkyvystään, tyydyttäväksi (pisteet 7-8) arvioi noin joka neljäs (27 %) ja 5 % arvioi työkykynsä pistein 6 ja alle sen. Varusmiespalvelussa 12 kuukauden ajan olevista 71 % arvioi työkykynsä kiitettäväksi, 9 kuukauden palvelusajan olevista 67 % ja 6 kuukautta palvelevista varusmiehistä 63 % arvioi työkykynsä kiitettäväksi.

Kuvio 4. Varusmiesten oma arvio työkyvystään varuskunnittain

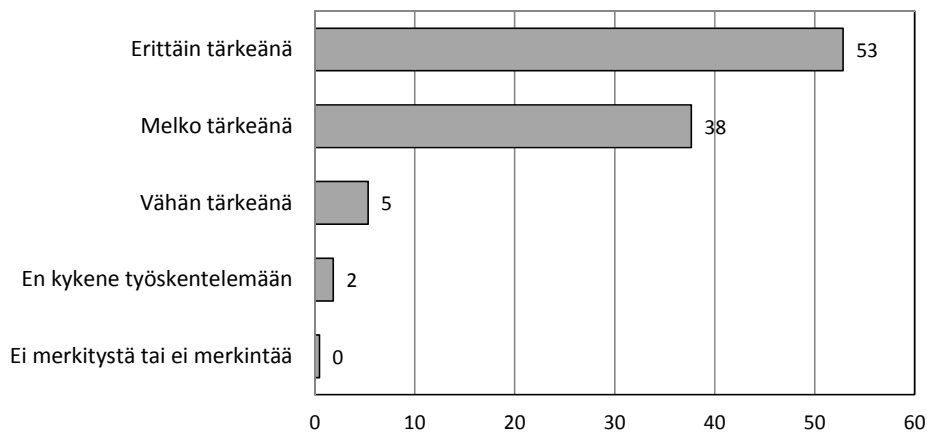
Keskimääräiset arviot omasta työkyvystä vaihtelivat varsin vähän varuskunnittain (Kuvio 5). Alhaisin arvo oli 8,7 ja korkein 9,0. Matalimmaksi oman työkykynsä arvioivat Lapin Ilmatorjuntarykmentin, Pioneerirykmentin ja Pohjois-Karjalan Prikaatin varusmiehet ja korkeimmaksi Kaartin Jääkärirykmentin, Porin Prikaatin ja Karjalan Prikaatin varusmiehet. Karjalan Prikaatissa ja Kaartin Jääkärirykmentissä liki puolet vastaajista antoi työkyvylleen täyden kympin. Porin

prikaatissa ja Tykistöprikaatissa noin 70 prosenttia varusmiehistä arvioi nykyisen työkykynsä kiitettäväksi (pisteet 9-10).

Kuvio 5. Varusmiesten oma arvio työkyvystään varuskunnittain, %-osuus

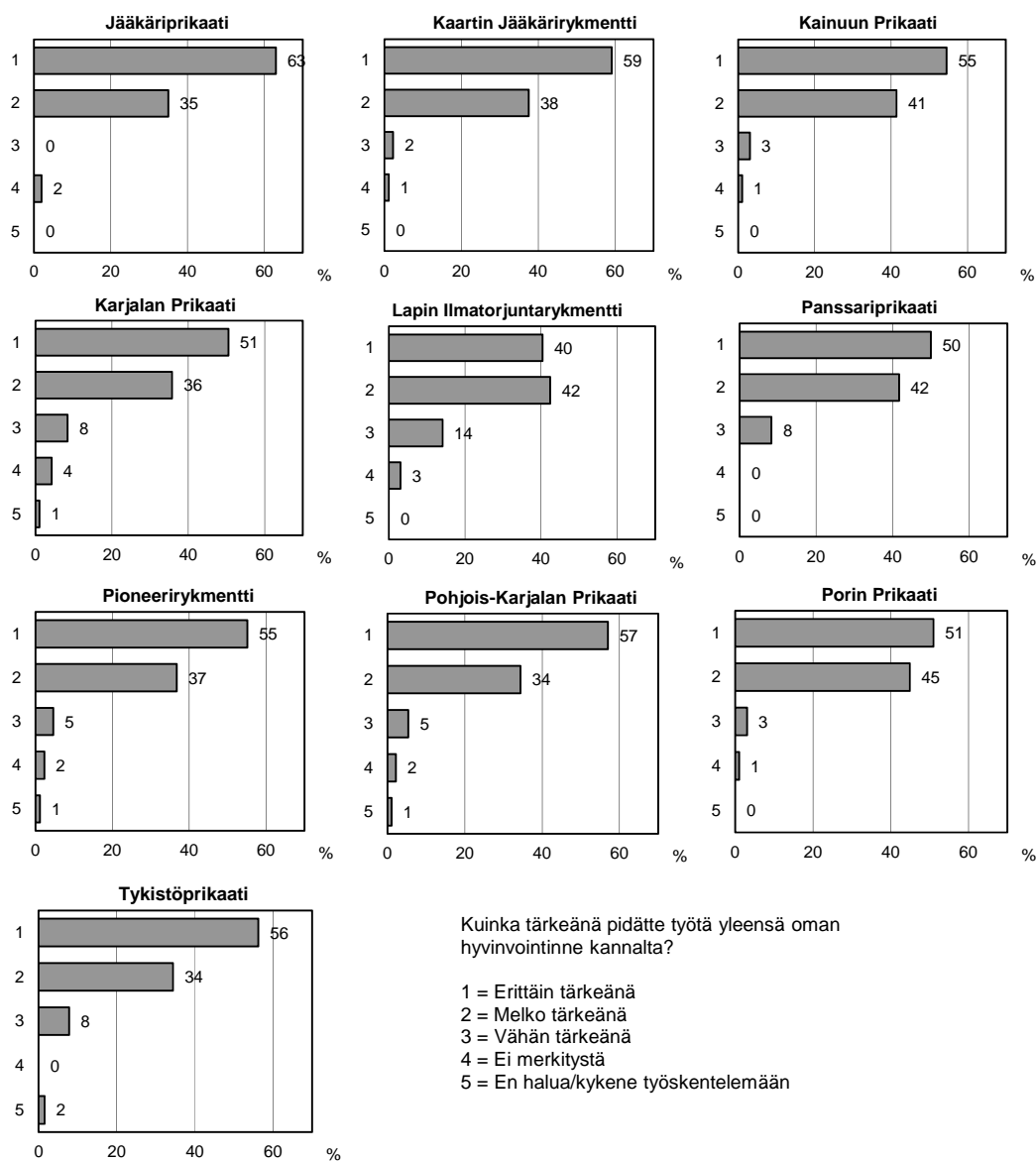
Vaikka varusmiehillä ei ole kovinkaan pitkää kokemusta työelämästä, varusmiehistä yli puolet, 53 %, pitää työtä hyvinvoinnin kannalta erittäin tärkeänä (Kuvio 6). Melko tärkeänä työtä pitää liki 40 % vastaajista.

Kuvio 6. Kuinka tärkeänä pidätte työtä oman hyvinvointinne kannalta

Jääkäriprikaatissa ja Kaartin Jääkärirykmentissä arvostetaan työtä keskimääräistä enemmän, noin kuusi kymmenestä pitää työtä erittäin tärkeänä oman hyvinvointinsa kannalta (Kuvio 7). Myös Pohjois-Karjalan Prikaatissa tätä mieltä olevien osuus on liki sama. Kainuun, Karjalan ja Porin Prikaatissa sekä Pioneerirykmentissä ja Tykistöprikaatissa asenteet työtä kohtaan ovat

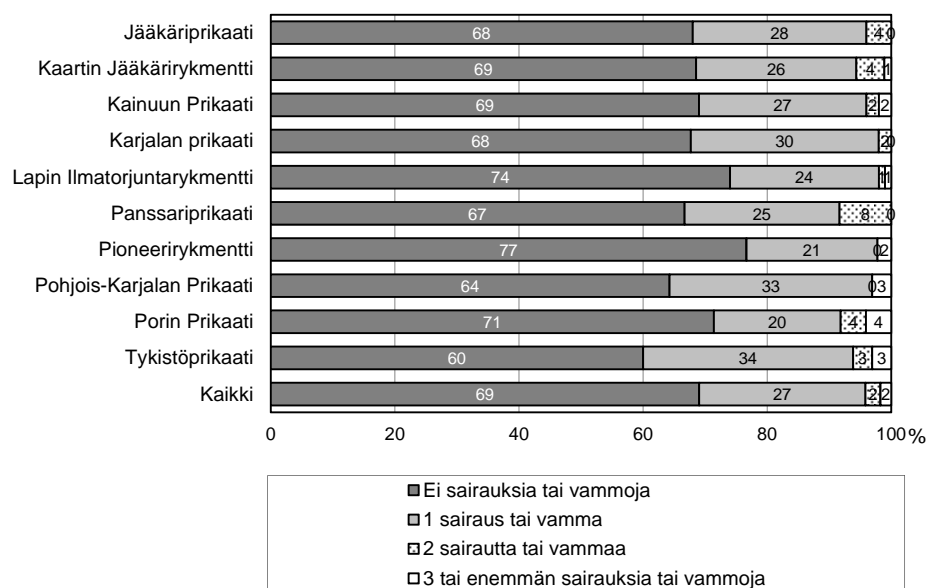
hyvin lähellä keskimääräistä. Työn merkitys näyttää olevan keskimääräistä pienempi Lapin Ilmatorjuntarykmentissä, jossa vain 40 prosenttia varusmiehistä pitää työtä erittäin tärkeänä oman hyvinvoinnin kannalta. Toisaalta käytännöllisesti katsoen missään varuskunnassa ei ole varusmiehiä, jotka eivät halua tai kykene työsken­telemään.

Kuvio 7. Varusmiesten oma arvio työn merkityksestä omaan hyvinvointiin varuskunnittain

Sairaudet ja vammat ovat yksi keskeinen osatekijä henkilön työ­kyvyn määräytymisessä. Varusmiehet ovat suhteellisen terveitä. Noin 70 % ilmoitti olevansa täysin ilman sairauksia tai vammoja ja vajaalla 30 prosentilla on korkeintaan yksi lääkärin toteama sairaus (Kuvio 8). Tämä poikkeaa hieman esimerkiksi alle 25-vuotiaista palkansaajamiehistä, joista 80 prosentilla ei ole yhtään sairautta ja korkeintaan yksi sairaus tai vamma on yhdellä kymmenestä. Toisaalta nuoril-

la palkansaajilla on hieman varusmiehiä useammin vähintään kaksi sairautta. (ks. Holm et al., 2006.)

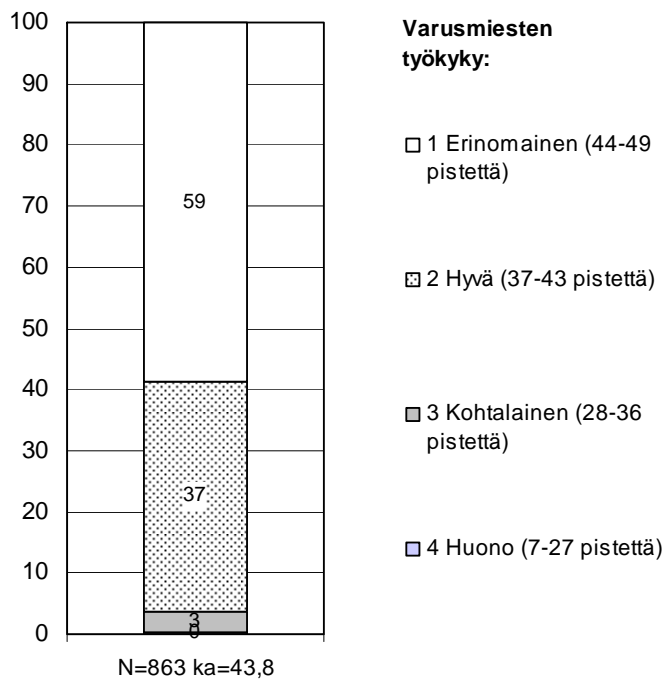

Kuvio 8. Lääkärin toteamat sairaudet ja vammat varusmiehillä varuskunnittain

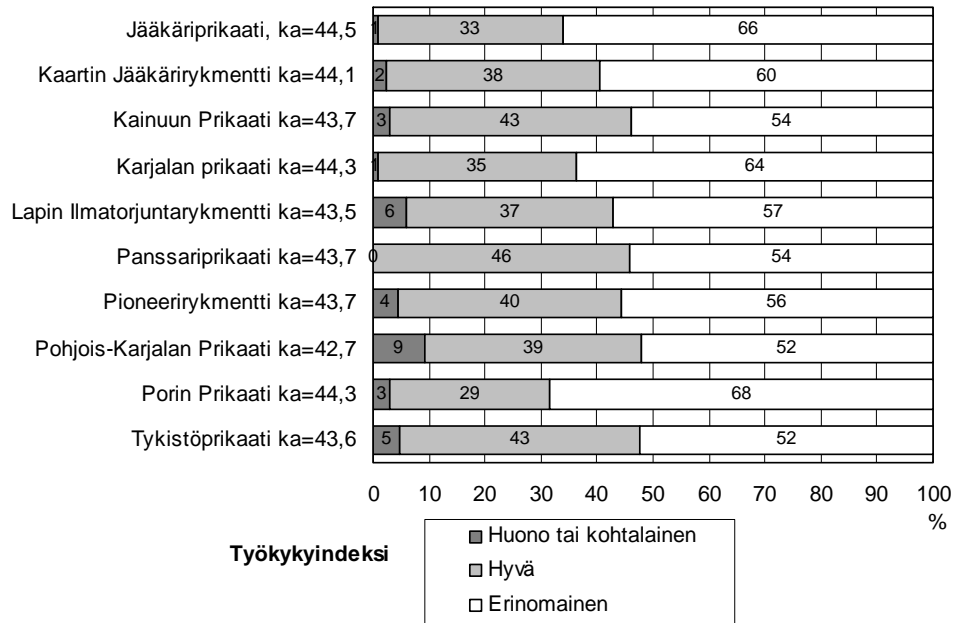
Lapin Ilmatorjuntarykmentissä ja Pioneerirykmentissä ollaan kaikkein terveimpiä, niissä kolmella neljästä vastaajasta ei ole yhtään lääkärin toteamaa sairautta tai vammaa (Kuvio 8). Pohjois-Karjalan Prikaatissa ja Tykistöprikaatissa hieman keskimääräistä useammalla, joka kolmannella varusmiehellä, on yksi sairaus tai vamma. Hyvin harvoilla varusmiehillä on useampi kuin yksi sairaus.

5. VARUSMIESTEN TYÖKYKY

Luvussa 3.1 esitettyjen seitsemän kohdan vastausten perusteella on pisteytysmenetelmää käyttämällä määritelty varusmiesten työkykyindeksi. Varusmiesten työkykyindeksi on odotetusti pisteiltään korkea, keskimäärin 43,8 (kuvio 9). Erinomaiseksi tai hyväksi työkykynsä ilmoitti 96 % vastaajista. Tämä on huomattavasti enemmän kuin esimerkiksi nuorilla työttömillä miehillä, joista työkyky on erinomainen tai hyvä 73 prosentilla ja työkykyindeksin arvo jää hivenen alle 40 pisteen (Laiho et al., 2010). Varusmiesten arvio omasta työkyvystään on suunnilleen samaa luokkaa kuin alle 25-vuotiaiden palkansaajien, joista valtaosa pitää työkykyään hyvänä tai erittäin hyvänä työn henkisiin ja fyysisiin vaatimuksiin nähden. Varusmiesten työkykyindeksin pistemäärä jää kuitenkin hieman alhaisempi kuin nuorilla palkansaajilla, joilla indeksin arvo on Työolobarometrin mukaan noin 45 pistettä. (Ylöstalo ja Jukka, 2010.)

Kuvio 9. Varusmiesten työkykyindeksi

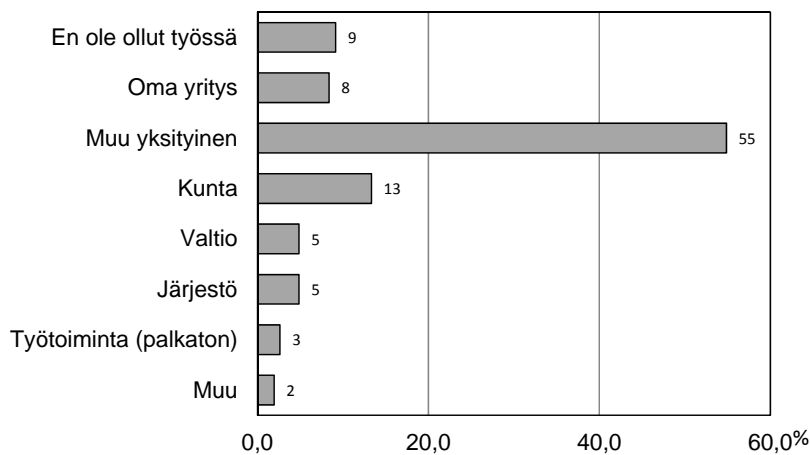

Kuvio 10. Työkykyindeksi varusmiehillä varuskunnittain

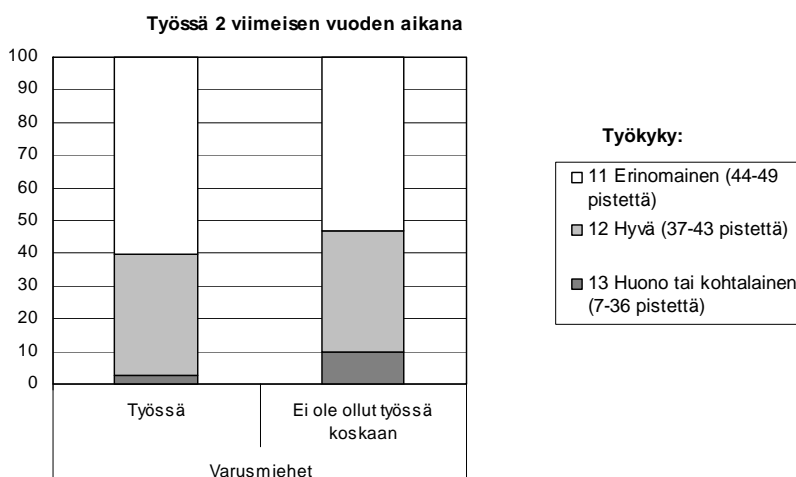
Jääkäriprikaatissa, Karjalan Prikaatissa ja Porin Prikaatissa työkykyindeksi on keskimääräistä korkeampi, 44,3 tai yli (Kuvio 10). Näissä yli 60 prosentilla vastaajista työkyky on erinomainen. Myös Kaartin Jääkärirykmentissä erinomaisen työkyvyn omaavien osuus on lähes sama. Työkykyindeksissä alle 43 pisteen jäädään vain Pohjois-Karjalan Prikaatissa, jossa työkyky on huono tai kohtalainen liki joka kymmenennellä vastanneista.

6. TYÖHÖN TAI KOULUTUKSEEN OSALLISTUMINEN ENNEN JA JÄLKEEN VARUSMIESPALVELUKSEN

Varusmiehistä noin 90 prosenttia oli ollut jossain työssä kahden vuoden aikana ennen varusmiespalvelusta (Kuvio 11). Jos varusmiehet ovat olleet työssä, he ovat työllistyneet lähinnä yksityiselle sektorille, vastaajista vajaa 70 % on ollut joko omassa yrityksessä tai muussa yksityisessä yrityksessä työssä kahden viimeisen vuoden aikana ennen varusmiespalvelukseen astumistaan. Joka viides oli ollut kunnan tai valtion palveluksessa. Työkyvyssä ei näytä juurikaan olevan eroja sen suhteen, onko ollut työssä tai ei ennen varusmiespalvelusta, sillä valtaosalla varusmiehistä työkyky oli oman arvionsa mukaan erinomainen tai hyvä (Kuvio 12).

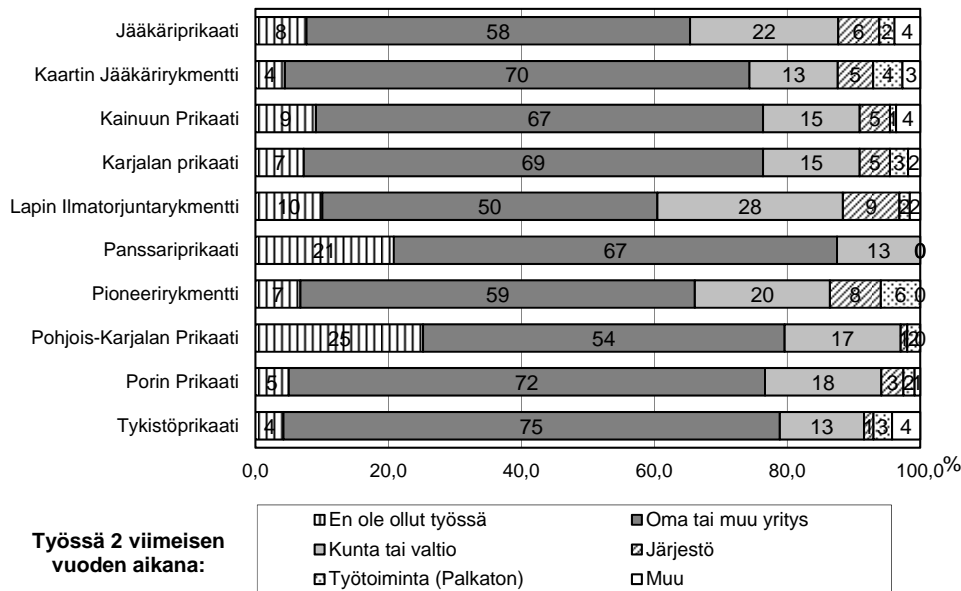
Kuvio 11. Varusmiesten työskentelysektori 2 viimeisen vuoden aikana.

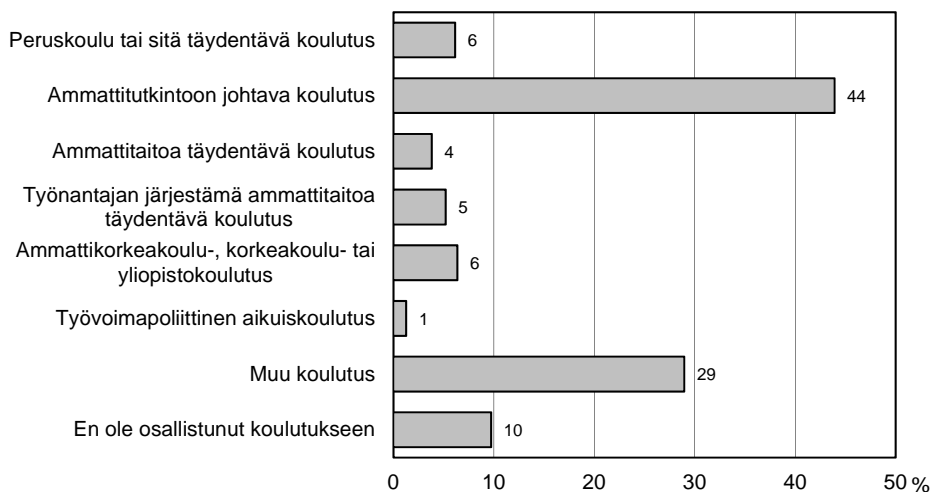
Kuvio 12. Työssäolo viimeisen 2 vuoden aikana työkyvyn mukaan

Varusmiesten työssäolo ja työskentelysektori vaihtelee hieman varuskunnittain (Kuvio 13). Pohjois-Karjalan Prikaatissa selvästi keskimääräistä useampi, joka neljäs vastaajista, ei ole ollut työssä ennen varusmiespalvelusta. Tykistöprikaatissa, Porin Prikaatissa ja Kaartin Jääkärirykmentissä työssäolo oli keskimääräistä yleisempää ja vähintään seitsemän kymmenestä oli työskennellyt yritysmaailmassa. Lapin Ilmatorjuntarykmentissä puolestaan liki 30 % oli ollut kunnan tai valtion palveluksessa.

Kuvio 13. Työskentelysektori 2 viimeisen vuoden aikana varuskunnittain. Vastauksia 1028, henkilöt ovat voineet olla useammassa kuin yhdessä työpaikassa.

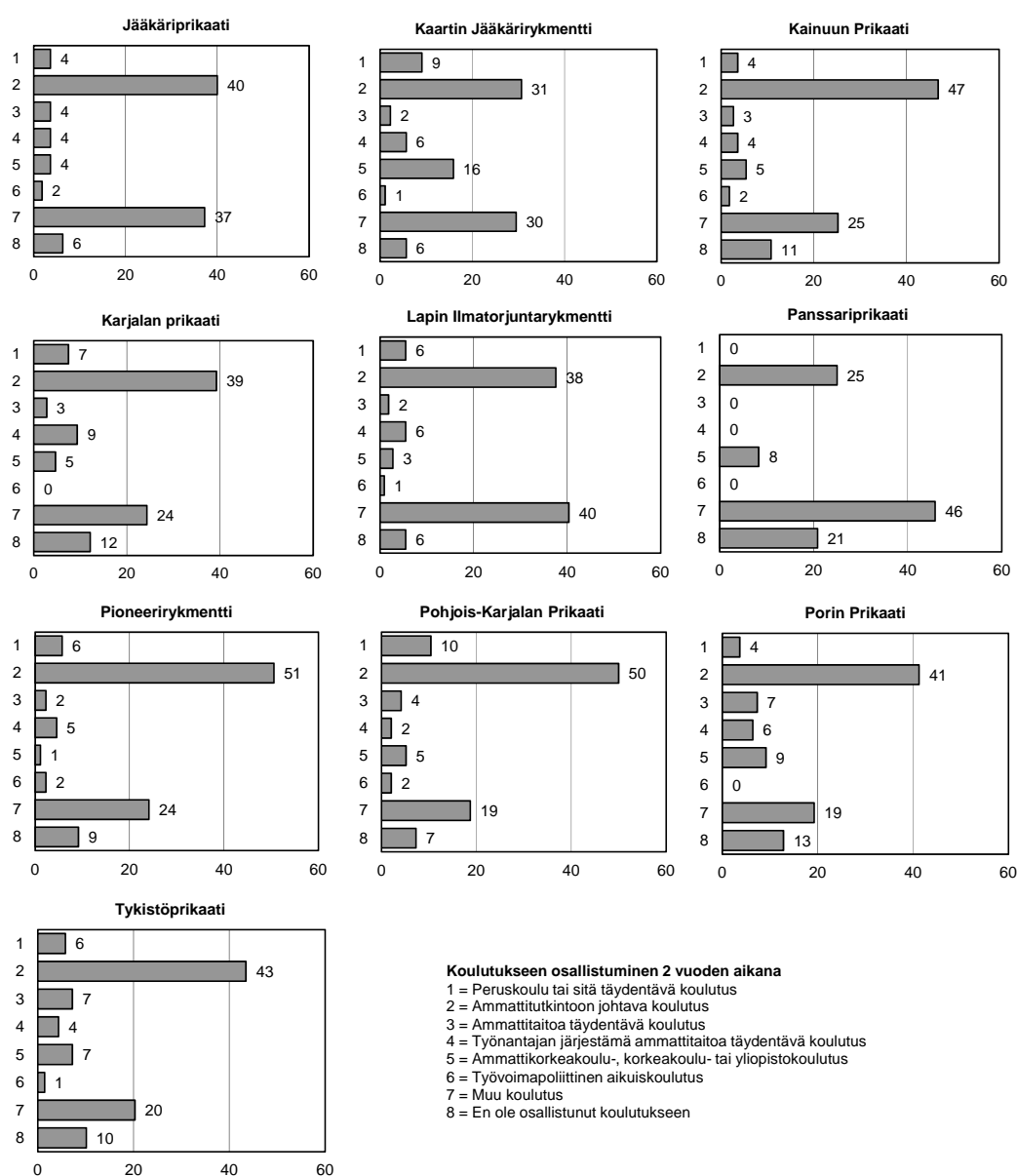

Kuvio 14. Varusmiesten osallistuminen koulutukseen 2 viimeisen vuoden aikana

Valtaosa varusmiehistä on opiskellut ennen palvelukseen astumista: yhdeksän kymmenestä on osallistunut johonkin koulutukseen viimeisen kahden vuoden aikana (Kuvio 14). Ammattitutkintoon johtavaa koulua on käynyt yli 40 prosenttia, sen sijaan korkea-asteen koulutuksessa on

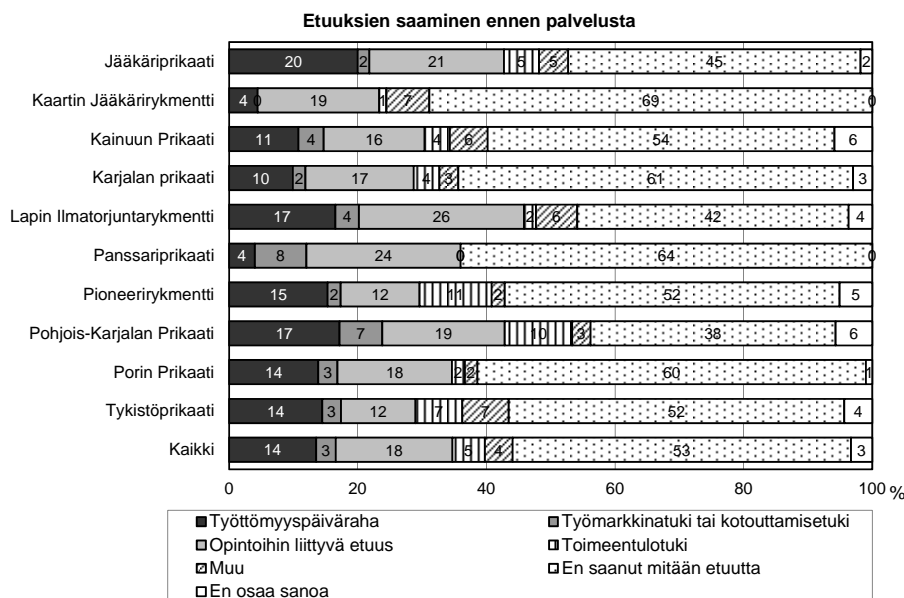
ollut vain 6 prosenttia vastaajista. Liki kolmannes on osallistunut muuhun määrittelemättömään koulutukseen.

Kainuun Prikaatin ja Karjalan Prikaatin varusmiehet ovat koulutukseen osallistumiseltaan melko keskimääräisiä (Kuvio 15). Pioneerirykmentissä ja Pohjois-Karjalan Prikaatissa ammattitutkintoon johtavaan koulutukseen on osallistunut noin puolet vastaajista, eli hieman keskimääräistä useampi. Jääkäriprikaatissa ja Lapin Ilmatorjuntarykmentissä muuta määrittelemätöntä koulutusta on hankittu keskimääräistä enemmän (40 % vastaajista), ja ammattitutkintoon johtavaa koulutusta on saanut likimain sama määrä. Kaartin Jääkäirykmentti poikkeaa muista siinä suhteessa, että selvästi keskimääräistä useampi on ollut hankkimassa korkea-asteen koulutusta, sen sijaan ammattitutkintoon johtavaan koulutukseen on osallistunut keskimääräistä harvempi.

Kuvio 15. Koulutukseen osallistuminen kahden viimeisimmän vuoden aikana ennen varusmiespalvelua varuskunnittain

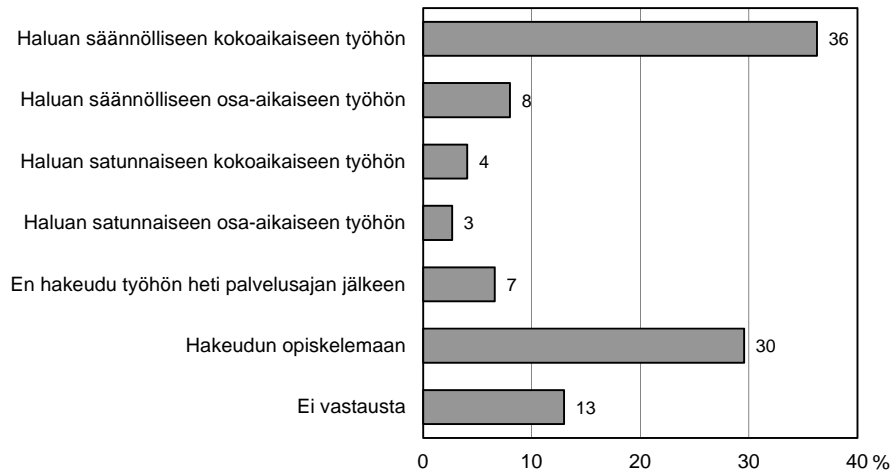
Opintoihin liittyviä etuuksia oli valtaosassa varuskuntia saanut noin joka neljäs tai viides varusmiehistä (Kuvio 16). Poikkeuksena ovat Pioneerirykmentti ja Tykistöprikaati, jossa näitä etuuksia oli maksettu vain yhdelle kymmenestä. Jääkäriprikaatissa, Lapin Ilmatorjuntarykmentissä ja Pohjois-Karjalan Prikaatissa työttömyyspäivärahaa oli saatu hieman keskimääräistä enemmän. Kaartin Jääkäriyrykmentissä liki 70 % varusmiehistä ei ollut saanut mitään etuuksia ennen palvelukseen astumista. Porin ja Karjalan Prikaateissa ilman etuuksia olleiden osuus oli myös keskimääräistä suurempi, noin 60 %.

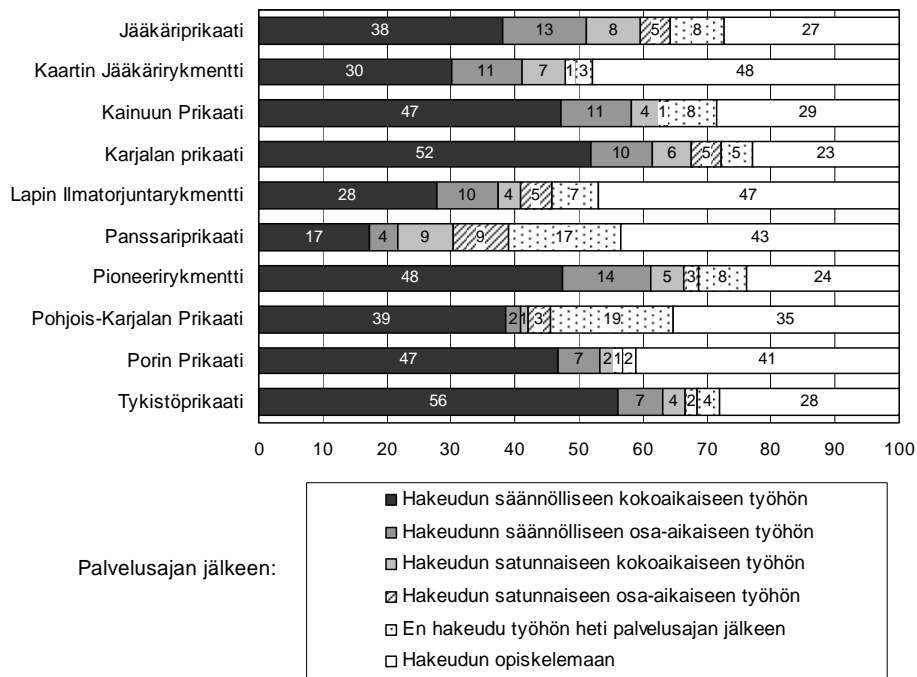
Kuvio 16. Etuuksien saaminen ennen palvelusaikaa

Varusmiesten halukkuus osallistua työhön on esimerkiksi työttömiä nuoria miehiä vähäisempää. Laiho et al. (2010) mukaan työttömistä nuorista miehistä (alle 25 v.) kaikki haluavat työhön. Varusmiehistä yhteensä noin puolet haluaa mennä töihin palveluksen jälkeen. Noin joka kolmas haluaa osallistua säännölliseen kokoaikaiseen työhön ja säännölliseen osa-aikaiseen tai satunnaiseen työhön haluaa mennä 15 % varusmiehistä. Lisäksi liki kolmannes varusmiehistä aikoo hakeutua opiskelemaan heti palvelusajan jälkeen (Kuvio 17). Näin valtaosalla varusmiehistä on suunnitelma valmiina, mitä aikoo tehdä palvelusajan päätyttyä.

Varuskunnittain halukkuus osallistua työelämään palveluksen jälkeen vaihtelee selvästi (Kuvio 18). Karjalan, Kainuun ja Porin Prikaatissa sekä Pioneerirykmentissä ja Tykistöprikaatissa noin puolet varusmiehistä aikoo hakeutua säännölliseen kokoaikaiseen työhön palveluksen jälkeen. Lisäksi osa aikoo hakeutua säännölliseen osa-aikaiseen työhön. Yhteensä säännölliseen työhön haluvia on näissä varuskunnissa noin 60 % vastaajista. Kaartin Jääkäriyrykmentissä ja Lapin Ilmatorjuntarykmentissä puolestaan liki puolet aikoo hakeutua opiskelemaan. Näissäkin kuitenkin noin 40 % aikoo suunnata säännölliseen työhön asevelvollisuuden jälkeen.

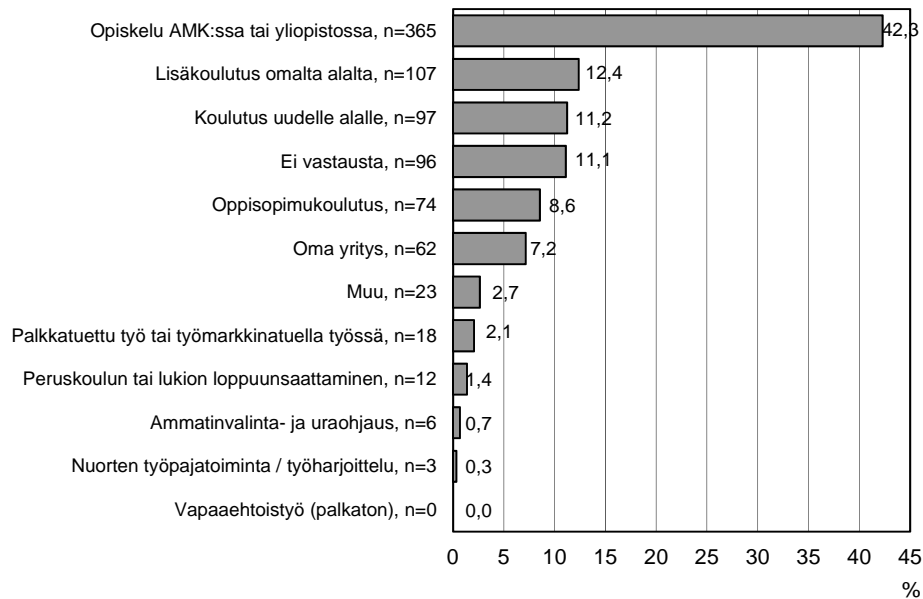

Kuvio 17. Halukkuus osallistua työelämään varusmiespalveluksen jälkeen

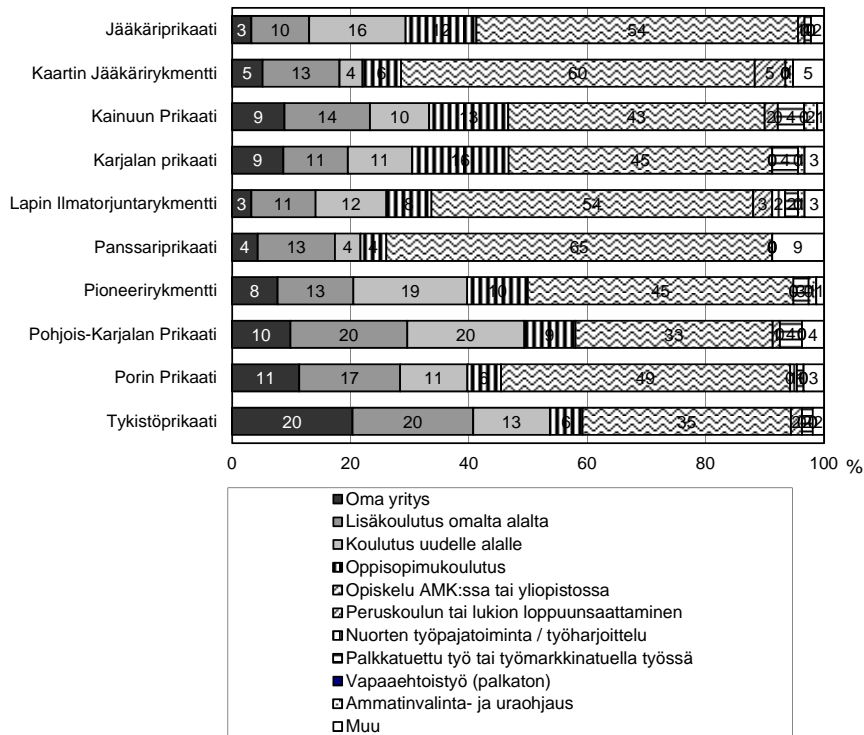
Kuvio 18. Halukkuus osallistua työelämään varusmiespalveluksen jälkeen varuskunnittain

Mikäli työtä ei löydy palveluksen jälkeen, varusmiehistä valtaosa haluaa koulutukseen – 42 % haluaa mennä opiskelemaan ammattikorkeakouluun tai yliopistoon, lisäkoulutusta omalle tai uudelle alalle haluaa joka viides ja oppisopimuskoulutukseen haluaa joka kymmenes vastaajista (Kuvio 19).

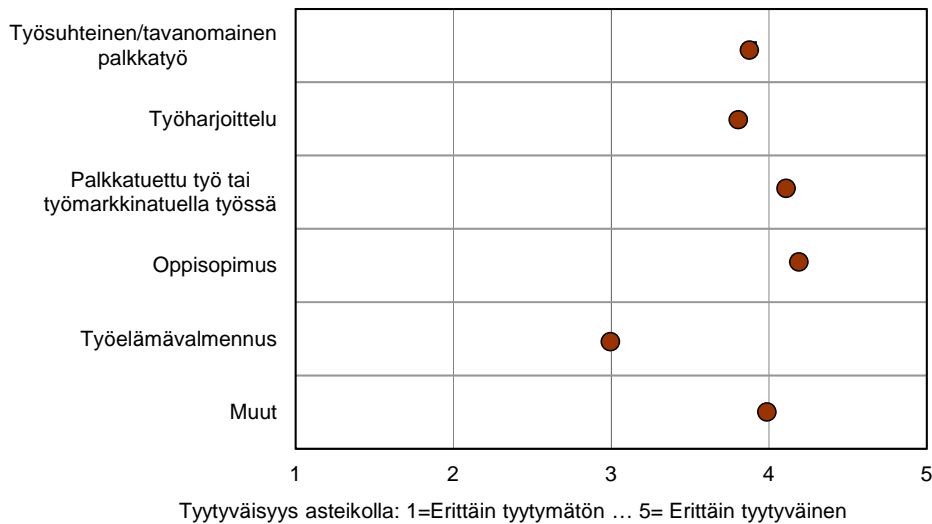

Kuvio 19. Varusmiesten mielestä paras vaihtoehto, jos työtä ei saa palveluksen jälkeen

Varuskunnittain vastaukset vaihtelevat jonkin verran (Kuvio 20). Mikäli työtä ei löydy palveluksen jälkeen, Kaartin Jääkärirykmentin varusmiehistä 60 % pyrkii hakeutumaan opiskelemaan ammattikorkeakouluun tai yliopistoon. Myös Jääkäriprikaatissa ja Lapin Ilmatorjuntarykmentissä yli puolella varusmiehistä on sama suunnitelma. Sen sijaan Pohjois-Karjalan prikaatissa ja Tykistöprikaatissa vain noin kolmannes aikoo hankkia korkeakoulutusta. Niissä sekä Pioneeri-rykmentissä noin joka kolmannella on suunnitelmassa hankkia lisäkoulutusta omalle alalle tai koulutusta uudelle alalle. Kainuun Prikaatissa ja Karjalan Prikaatissa oppisopimuskoulutus näyttää olevan keskimääräistä suosittumpaa.

Kuvio 20. Varusmiesten mielestä paras vaihtoehto, jos työtä ei saa palveluksen jälkeen, varuskunnittain

Kuvio 21. Tyytyväisyys viimeisimpään työpaikkaan

Kysyttäessä tyytyväisyyttä viimeisimpään työpaikkaan, varusmiehet olivat oppisopimuskoulutuksella tehtyyn työhön kaikkein tyytyväisimpiä. Asteikolla 1-5, jossa 5 on erittäin tyytyväinen, tämä työmuoto sai pistemäärän 4,2 (Kuvio 21). Myös palkkatuetulla tai työmarkkinatuella työssä olleet olivat lähes yhtä tyytyväisiä viimeisimpään työsektoriin. Tyytyväisyysasteikolla heikoimmat pisteet sai työelämävalmennus, jolle varusmiehet antoivat keskimäärin 3 pistettä.

7. ARVOT JA ASEENTEET

Esitimme vastaajille seitsemäntoista erilaista arvoja ja asenteita koskevaa väittämää, joiden aiheet koskivat työn tekemistä ja työn saamista, työaikaa, ammattitaitoa, työttömyyttä sekä varusmiespalvelun hyödyllisyyttä työelämään nähden. Mielenkiinnokkaimpia väittämiä, jotka olivat: täysin eri mieltä (1), jokseenkin eri mieltä (2), ei samaa eikä eri mieltä (3), jokseenkin samaa mieltä (4) ja täysin samaa mieltä (5). Vastaukset on listattu taulukoissa 3 ja 4.

Ensimmäinen väittämä koski ennen asepalvelusta tehtyä työtä. Varusmiehistä liki 90 prosenttia oli ollut jossain työssä kahden vuoden aikana ennen varusmiespalvelusta. Ennen asepalvelusta tekemänsä työt oli kokenut mielenkiintoisiksi suurin osa varusmiehistä; täysin tai jokseenkin samaa mieltä oli 73 % vastaajista. Kainuun ja Porin Prikaatissa sekä Tykistöprikaatissa keskimääräistä useampi, noin joka kolmas oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa.

Hieman yli puolet varusmiehestä aikoi hakeutua työelämään palveluksen jälkeen. Niistä, jotka aikovat hakeutua työelämään, aikaisempaa työtänsä piti kiinnostavana valtaosa: 80 prosenttia oli jokseenkin ja täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Varusmiehistä, jotka aikovat hakeutua opiskelemaan tai muuhun työelämän ulkopuoliseen toimintaan, yli puolet (64 %) piti ennen asepalvelusta tekemiään töitä mielenkiintoisina.

Kaikista varusmiehistä liki kaksi kolmesta uskoi löytävänsä työtä helposti. Kaartin Jääkärirykmentissä, Porin Prikaatissa ja Tykistöprikaatissa useampi kuin seitsemän kymmenestä vastaajasta oli tätä mieltä. Sen sijaan Lapin Ilmatorjuntarykmentissä usko työnsaantimahdollisuuksiin oli keskimääräistä vähäisempää, vain puolet oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän ”Uskon tarvittaessa löytäväni helposti työtä” kanssa. Varusmiehistä, jotka aikovat hakeutua suoraan työelämään palveluksen loputtua, noin 65 % uskoi helposti löytävänsä työtä, joka viides ei osannut sanoa ja reilu 10 % ei uskonut saavansa helposti työtä.

Reilu 60 % varusmiehistä mielsi tärkeäksi sen, että työtehtävät vastaavat koulutusta ja osaamista, mutta joukossa oli myös niitä, joille tällä ei ollut niin suurta merkitystä – 27 % vastasi kohtaan: Ei samaa eikä eri mieltä. Porin Prikaatissa näkökohdan tärkeys korostui, kun taas Karjalan Prikaatissa asiaa ei koettu niin tärkeäksi. Niistä, jotka aikovat hakeutua opiskelemaan tai muualle työelämän ulkopuolelle, hieman keskimääräistä useampi näki asian tärkeäksi.

Kolmelle neljästä varusmiehestä on tärkeää kokea tekemänsä työ hyödylliseksi. Parikymmentä prosenttia ei ollut samaa eikä eri mieltä. Porin ja Kainuun Prikaateissa sekä Jääkäriprikaatissa palvelevista yli 80 % arvosti työn hyödyllisyyden tärkeyttä. Vähiten tärkeäksi asia koettiin Karjalan Prikaatissa.

Taulukko 3. Varusmiehille esitetyt väittämät ja vastaukset tulevaisuuden suunnitelmien mukaan

n=vastausten määrä	Täysin eri mieltä (1)	Jokseenkin eri mieltä (2)	Ei samaa eikä eri mieltä (3)	Jokseenkin samaa mieltä (4)	Täysin samaa mieltä (5)	Yhteensä
Väittämä:1. Olen kokenut ennen asepalvelusta tekemäni työt mielenkiintoisiksi.						
Hakeutuu työelämään n=432	1,4%	5,6%	12,3%	43,3%	37,5%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=308	2,6%	12,0%	21,8%	44,2%	19,5%	100,0%
Väittämä:2. Uskon tarvittaessa löytäväni helposti töitä.						
Hakeutuu työelämään n=433	2,5%	9,9%	21,7%	41,8%	24,0%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=311	5,1%	13,2%	20,9%	43,7%	17,0%	100,0%
Väittämä:3. Minulle on tärkeää, että työtehtävät vastaavat koulutustani ja osaamistani.						
Hakeutuu työelämään n=432	2,3%	8,6%	28,7%	40,5%	19,9%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=308	1,3%	7,5%	25,3%	42,5%	23,4%	100,0%
Väittämä:4. Minulle on tärkeää kokea tekemäni työ hyödylliseksi.						
Hakeutuu työelämään n=426	1,2%	4,9%	18,3%	44,8%	30,8%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=305	1,6%	5,6%	20,3%	44,9%	27,5%	100,0%
Väittämä:5. Minulle on tärkeää, että esimiehen kanssa voi keskustella vapaasti kaikista asioista.						
Hakeutuu työelämään n=432	,5%	3,7%	18,5%	38,4%	38,9%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=310	,6%	5,2%	17,7%	46,5%	30,0%	100,0%
Väittämä:6. Minulle on tärkeää, että työ kehittää taitojani ja osaamistani.						
Hakeutuu työelämään n=431	,5%	3,5%	13,5%	38,7%	43,9%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=310	,6%	4,8%	18,4%	48,1%	28,1%	100,0%
Väittämä:7. Minua kiinnostaa työnteossa lähinnä palkka/toimeentulo.						
Hakeutuu työelämään n=433	1,4%	3,7%	29,6%	44,1%	21,2%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=306	1,3%	8,5%	30,1%	39,9%	20,3%	100,0%
Väittämä:8. Minulle on tärkeää, että työuralla voi edetä.						
Hakeutuu työelämään n=433	,7%	3,7%	19,9%	45,0%	30,7%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=308	,6%	3,6%	18,5%	43,5%	33,8%	100,0%
Väittämä:9. Työaikojen pitäisi joustaa enemmän työntekijöiden tarpeiden mukaan.						
Hakeutuu työelämään n=432	,7%	5,3%	33,8%	44,0%	16,2%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=307	,7%	5,9%	28,0%	50,2%	15,3%	100,0%
Väittämä:10. Ilman työtä oma ammattitaitoni menee hukkaan.						
Hakeutuu työelämään n=430	2,3%	7,7%	28,4%	35,6%	26,0%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=309	3,6%	11,0%	24,6%	39,5%	21,4%	100,0%
Väittämä:11. Minun olisi vaikea tulla toimeen pelkällä työttömyyspäivärahalla.						
Hakeutuu työelämään n=433	1,2%	3,9%	14,5%	26,8%	53,6%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=311	1,6%	10,6%	19,9%	27,3%	40,5%	100,0%

Väittämä:12. Työttömyyspäivärahan varassa eläminen rajoittaisi harrastusmahdollisuuksiani ja sosiaalista elämäni.

Hakeutuu työelämään n=431	1,6%	3,0%	9,3%	26,2%	59,9%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=311	2,3%	4,8%	15,4%	29,9%	47,6%	100,0%

Väittämä:13. Työ vie liikaa aikaa harrastuksiltani.

Hakeutuu työelämään n=433	12,0%	29,6%	40,6%	13,4%	4,4%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=308	11,0%	33,8%	35,7%	15,9%	3,6%	100,0%

Väittämä:14. Työttömänä elämässäni olisi vähemmän stressiä.

Hakeutuu työelämään n=431	29,0%	30,9%	24,1%	11,1%	4,9%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=308	21,8%	29,9%	29,2%	12,7%	6,5%	100,0%

Väittämä:15. Työttömäksi jääminen olisi minulle henkisesti raskasta.

Hakeutuu työelämään n=430	3,0%	8,8%	24,2%	39,3%	24,7%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=309	4,9%	16,8%	29,4%	31,7%	17,2%	100,0%

Väittämä:16. Mielestäni työelämä on nykyään liian kiireistä ja stressaavaa.

Hakeutuu työelämään n=434	12,4%	30,2%	35,7%	18,0%	3,7%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=308	7,8%	25,0%	37,7%	24,7%	4,9%	100,0%

Väittämä:17. Uskon, että varusmiespalvelun suorittamisesta on minulle hyötyä työelämässä.

Hakeutuu työelämään n=434	21,2%	14,1%	17,1%	28,1%	19,6%	100,0%
Hakeutuu opiskelemaan tai muuhun n=309	20,4%	13,9%	16,2%	30,1%	19,4%	100,0%

”Minulle on tärkeää, että esimiehen kanssa voi keskustella vapaasti kaikista asioista”-väittämästä noin 77 % vastaajista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä. Joka viidennellä ei ollut asiasta selvää mielipidettä. Kainuun Prikaatissa peräti yhdeksän kymmenestä arvosti tätä seikkaa. Karjalan Prikaatissa ei jälleen koettu asiaa niin tärkeäksi kuin muissa varuskunnissa.

Varusmiehistä 80 % oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että on tärkeää, että työ kehittää taitoja ja osaamista. Niistä, jotka aikoivat hakeutua työelämään, hieman useampi oli tätä mieltä. Jääkäriprikaatissa ja Kainuun Prikaatissa asiaa arvostettiin hieman keskimääräistä enemmän.

Väittämästä: Minua kiinnostaa työnteossa lähinnä palkka/toimeentulo, oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä 64 % ja ei samaa eikä eri mieltä 30 %. Niille, jotka aikoivat hakeutua työelämään, asia oli jonkin verran tärkeämpi kuin niille, jotka aikoivat hakeutua työelämän ulkopuolelle.

Varusmiehistä valtaosa (liki 80 %) oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että on tärkeää, että työuralla voi edetä. Ei samaa eikä eri mieltä oli noin joka viides. Jääkäriprikaatissa väittämä koettiin vähiten tärkeäksi, joka kolmannella ei ollut selkeää mielipidettä asiasta. Asian arvostus ei juurikaan eronnut tulevaisuuden suunnitelmien suhteen.

Hieman yli 60 % varusmiehistä oli sitä mieltä, että työajat pitäisi saada valita joustavasti omien tarpeiden mukaan, toisaalta noin joka kolmannella ei ollut asiaan selkeää kantaa. Niille, jotka

aikoivat palveluksen jälkeen opiskelemaan tai muualle työelämän ulkopuolelle, asia oli hieman tärkeämpi kuin työelämään suuntaaville. Pioneerirykmentissä ja Pohjois-Karjalan Prikaatissa keskimääräistä useampi oli samaa mieltä väittämän kanssa.

Varusmiehistä 60 % oli samaa mieltä väittämän ”Ilman työtä oma ammattitaitoni menee hukkaan” kanssa. Ei samaa eikä eri mieltä heistä oli liki 30 %. Panssariprikaatissa asia oli eniten (75 % täysin tai jokseenkin samaa mieltä) ja Karjalan Prikaatissa vähiten (46 %) tärkeä.

Pelkällä työttömyyspäivärahalla toimeen tulemisen kokisi hankalaksi 75 % vastaajista. Lapin Ilmatorjuntarykmentissä ja Pohjois-Karjalan Prikaatissa tätä mieltä oli alle 70 % varusmiehistä, kun taas Kaartin Jääkärirykmentissä, Karjalan Prikaatissa ja Porin Prikaatissa oltiin keskimääräistä useammin täysin tai jokseenkin samaa mieltä. Työelämään hakeutuvat olivat selvästi useammin tätä mieltä kuin työelämän ulkopuolelle menoa suunnittelevat (80 vs. 68 %). Varusmiehiltä tiedusteltiin myös, rajoittaisiko työttömyyspäivärahan varassa eläminen heidän harrastusmahdollisuuksiaan ja sosiaalista elämäänsä. 83 % oli väittämän kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä. Asia oli tärkeämpi työelämään hakeutumassa oleville kuin muille.

Yksi neljästä varusmiehestä oli jokseenkin tai täysin sitä mieltä, että työ vie liikaa aikaa harrastuksilta. Ei samaa eikä eri mieltä oli noin 40 %. Tykistöprikaatissa ja Lapin Ilmatorjuntarykmentissä keskimääräistä useampi oli väittämän kanssa samaa mieltä.

Taulukko 4. Varusmiehille esitetyt väittämät ja vastaukset varuskunnittain

	Täysin eri mieltä (1)	Jokseenkin eri mieltä (2)	Ei samaa eikä eri mieltä (3)	Jokseenkin samaa mieltä (4)	Täysin samaa mieltä (5)	Yhteensä
Väittämä:1. Olen kokenut ennen asepalvelusta tekemäni työt mielenkiintoisiksi.						
Jääkäriprikaati	2,0%	11,0%	13,0%	46,0%	28,0%	100,0%
Kaartin Jääkärirykmentti	,0%	14,8%	18,2%	45,5%	21,6%	100,0%
Kainuun Prikaati	2,0%	2,0%	18,0%	46,0%	32,0%	100,0%
Karjalan Prikaati	1,1%	11,6%	20,0%	40,0%	27,4%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	3,1%	9,2%	18,4%	46,9%	22,4%	100,0%
Panssariprikaati	,0%	18,2%	18,2%	40,9%	22,7%	100,0%
Pioneerirykmentti	3,4%	6,8%	15,9%	44,3%	29,5%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	5,3%	3,2%	21,3%	41,5%	28,7%	100,0%
Porin Prikaati	,0%	7,1%	13,3%	41,8%	37,8%	100,0%
Tykistöprikaati	,0%	6,3%	12,5%	43,8%	37,5%	100,0%
Kaikki	1,9%	8,3%	16,9%	43,9%	29,0%	100,0%

Väittämä:2. Uskon tarvittaessa löytäväni helposti töitä.

Jääkäriprikaati	7,0%	9,0%	24,0%	44,0%	16,0%	100,0%
Kaartin Jääkärirykmentti	2,3%	11,4%	11,4%	44,3%	30,7%	100,0%
Kainuun Prikaati	3,0%	11,0%	19,0%	45,0%	22,0%	100,0%
Karjalan Prikaati	4,2%	15,8%	21,1%	35,8%	23,2%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	6,0%	19,0%	24,0%	37,0%	14,0%	100,0%
Panssariprikaati	4,2%	12,5%	16,7%	58,3%	8,3%	100,0%
Pioneerirykmentti	3,4%	10,2%	29,5%	37,5%	19,3%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	4,3%	11,7%	22,3%	41,5%	20,2%	100,0%
Porin Prikaati	1,0%	9,2%	15,3%	41,8%	32,7%	100,0%
Tykistöprikaati	1,6%	3,1%	23,4%	51,6%	20,3%	100,0%
Kaikki	3,8%	11,5%	20,9%	42,2%	21,6%	100,0%

Väittämä:3. Minulle on tärkeää, että työtehtävät vastaavat koulutustani ja osaamistani.

Jääkäriprikaati	1,0%	5,1%	29,3%	50,5%	14,1%	100,0%
Kaartin Jääkärirykmentti	2,3%	6,8%	33,0%	34,1%	23,9%	100,0%
Kainuun Prikaati	2,0%	8,1%	26,3%	45,5%	18,2%	100,0%
Karjalan Prikaati	5,2%	9,4%	39,6%	34,4%	11,5%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	,0%	9,0%	25,0%	44,0%	22,0%	100,0%
Panssariprikaati	8,3%	4,2%	12,5%	58,3%	16,7%	100,0%
Pioneerirykmentti	1,1%	13,8%	29,9%	41,4%	13,8%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	4,3%	12,0%	19,6%	42,4%	21,7%	100,0%
Porin Prikaati	,0%	11,2%	18,4%	40,8%	29,6%	100,0%
Tykistöprikaati	1,6%	1,6%	31,3%	40,6%	25,0%	100,0%
Kaikki	2,1%	8,6%	27,4%	42,1%	19,7%	100,0%

Väittämä:4. Minulle on tärkeää kokea tekemäni työ hyödylliseksi.

Jääkäriprikaati	1,0%	2,0%	16,2%	48,5%	32,3%	100,0%
Kaartin Jääkärirykmentti	1,2%	4,7%	23,3%	45,3%	25,6%	100,0%
Kainuun Prikaati	2,1%	3,2%	10,6%	57,4%	26,6%	100,0%
Karjalan Prikaati	2,1%	8,4%	28,4%	42,1%	18,9%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	1,0%	5,0%	22,0%	44,0%	28,0%	100,0%
Panssariprikaati	,0%	4,2%	20,8%	45,8%	29,2%	100,0%
Pioneerirykmentti	,0%	12,8%	18,6%	44,2%	24,4%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	3,2%	6,5%	21,5%	40,9%	28,0%	100,0%
Porin Prikaati	,0%	5,3%	10,5%	38,9%	45,3%	100,0%
Tykistöprikaati	,0%	6,3%	20,6%	38,1%	34,9%	100,0%
Kaikki	1,2%	5,9%	19,0%	44,7%	29,2%	100,0%

Väittämä:5. Minulle on tärkeää, että esimiehen kanssa voi keskustella vapaasti kaikista asioista.

Jääkäriprikaati	,0%	3,0%	17,0%	40,0%	40,0%	100,0%
Kaartin Jääkärirykmentti	,0%	3,4%	12,5%	43,2%	40,9%	100,0%
Kainuun Prikaati	1,0%	,0%	8,2%	45,9%	44,9%	100,0%
Karjalan Prikaati	1,0%	7,3%	27,1%	38,5%	26,0%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	1,0%	7,0%	22,0%	41,0%	29,0%	100,0%
Panssariprikaati	,0%	8,3%	8,3%	54,2%	29,2%	100,0%
Pioneerirykmentti	,0%	5,7%	24,1%	34,5%	35,6%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	1,1%	7,4%	17,0%	42,6%	31,9%	100,0%
Porin Prikaati	1,0%	2,0%	12,2%	38,8%	45,9%	100,0%

Tykistöprikaati	,0%	,0%	21,9%	40,6%	37,5%	100,0%
Kaikki	,6%	4,2%	17,6%	41,0%	36,6%	100,0%

Väittämä:6. Minulle on tärkeää, että työ kehittää taitojani ja osaamistani.

Jääkäriprikaati	,0%	1,0%	12,0%	47,0%	40,0%	100,0%
Kaartin Jääkärirykmentti	,0%	2,3%	19,3%	40,9%	37,5%	100,0%
Kainuun Prikaati	1,0%	2,0%	12,0%	39,0%	46,0%	100,0%
Karjalan Prikaati	,0%	6,3%	18,8%	46,9%	28,1%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	,0%	7,0%	11,0%	49,0%	33,0%	100,0%
Panssariprikaati	,0%	8,3%	8,3%	54,2%	29,2%	100,0%
Pioneerirykmentti	,0%	4,6%	24,1%	37,9%	33,3%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	3,2%	5,4%	14,0%	41,9%	35,5%	100,0%
Porin Prikaati	,0%	3,1%	14,3%	38,8%	43,9%	100,0%
Tykistöprikaati	,0%	4,8%	21,0%	35,5%	38,7%	100,0%
Kaikki	,5%	4,1%	15,7%	42,6%	37,1%	100,0%

Väittämä:7. Minua kiinnostaa työnteossa lähinnä palkka/toimeentulo

Jääkäriprikaati	,0%	5,0%	38,0%	46,0%	11,0%	100,0%
Kaartin Jääkärirykmentti	2,3%	9,1%	29,5%	35,2%	23,9%	100,0%
Kainuun Prikaati	,0%	4,0%	22,2%	55,6%	18,2%	100,0%
Karjalan Prikaati	,0%	4,2%	26,0%	45,8%	24,0%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	1,0%	4,0%	33,0%	35,0%	27,0%	100,0%
Panssariprikaati	,0%	,0%	26,1%	52,2%	21,7%	100,0%
Pioneerirykmentti	2,3%	2,3%	31,0%	47,1%	17,2%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	1,1%	6,5%	25,0%	42,4%	25,0%	100,0%
Porin Prikaati	3,1%	10,2%	31,6%	38,8%	16,3%	100,0%
Tykistöprikaati	1,6%	9,5%	25,4%	44,4%	19,0%	100,0%
Kaikki	1,2%	5,8%	29,2%	43,6%	20,2%	100,0%

Väittämä:8. Minulle on tärkeää, että työuralla voi edetä.

Jääkäriprikaati	,0%	,0%	31,3%	34,3%	34,3%	100,0%
Kaartin Jääkärirykmentti	,0%	2,3%	12,6%	41,4%	43,7%	100,0%
Kainuun Prikaati	1,0%	1,0%	19,0%	51,0%	28,0%	100,0%
Karjalan Prikaati	1,0%	4,2%	22,9%	46,9%	25,0%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	,0%	2,0%	16,2%	47,5%	34,3%	100,0%
Panssariprikaati	,0%	,0%	4,2%	45,8%	50,0%	100,0%
Pioneerirykmentti	,0%	6,9%	20,7%	44,8%	27,6%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	3,2%	4,3%	18,1%	46,8%	27,7%	100,0%
Porin Prikaati	,0%	7,3%	11,5%	41,7%	39,6%	100,0%
Tykistöprikaati	,0%	3,1%	25,0%	37,5%	34,4%	100,0%
Kaikki	,6%	3,3%	19,1%	43,9%	33,1%	100,0%

Väittämä:9. Työaikojen pitäisi joustaa enemmän työntekijöiden tarpeiden mukaan.

Jääkäriprikaati	,0%	4,0%	38,0%	49,0%	9,0%	100,0%
Kaartin Jääkärirykmentti	,0%	8,0%	33,3%	34,5%	24,1%	100,0%
Kainuun Prikaati	,0%	,0%	36,4%	47,5%	16,2%	100,0%
Karjalan Prikaati	,0%	7,3%	39,6%	40,6%	12,5%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	1,0%	5,0%	26,0%	48,0%	20,0%	100,0%
Panssariprikaati	,0%	12,5%	45,8%	29,2%	12,5%	100,0%
Pioneerirykmentti	,0%	6,9%	23,0%	48,3%	21,8%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	2,2%	3,3%	21,7%	54,3%	18,5%	100,0%

Porin Prikaati	2,0%	6,1%	33,7%	46,9%	11,2%	100,0%
Tykistöprikaati	,0%	4,8%	31,7%	42,9%	20,6%	100,0%
Kaikki	,6%	5,2%	32,0%	45,5%	16,7%	100,0%

Väittämä:10. Ilman työtä oma ammattitaitoni menee hukkaan.

Jääkäriprikaati	3,0%	7,0%	28,0%	32,0%	30,0%	100,0%
Kaartin Jääkärirykmentti	4,6%	8,0%	26,4%	32,2%	28,7%	100,0%
Kainuun Prikaati	4,1%	8,2%	23,5%	39,8%	24,5%	100,0%
Karjalan Prikaati	4,3%	14,9%	35,1%	27,7%	18,1%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	3,0%	9,0%	33,0%	33,0%	22,0%	100,0%
Panssariprikaati	,0%	12,5%	12,5%	45,8%	29,2%	100,0%
Pioneerirykmentti	3,4%	4,6%	32,2%	37,9%	21,8%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	1,1%	8,5%	25,5%	44,7%	20,2%	100,0%
Porin Prikaati	3,1%	14,4%	20,6%	33,0%	28,9%	100,0%
Tykistöprikaati	4,7%	4,7%	23,4%	43,8%	23,4%	100,0%
Kaikki	3,3%	9,1%	27,2%	36,0%	24,4%	100,0%

Väittämä:11. Minun olisi vaikea tulla toimeen pelkällä työttömyyspäivärahalla.

Jääkäriprikaati	,0%	8,0%	14,0%	41,0%	37,0%	100,0%
Kaartin Jääkärirykmentti	3,4%	3,4%	11,4%	22,7%	59,1%	100,0%
Kainuun Prikaati	2,0%	5,0%	17,0%	27,0%	49,0%	100,0%
Karjalan Prikaati	1,0%	5,2%	12,5%	29,2%	52,1%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	1,0%	8,0%	25,0%	24,0%	42,0%	100,0%
Panssariprikaati	4,2%	8,3%	8,3%	20,8%	58,3%	100,0%
Pioneerirykmentti	1,1%	6,8%	13,6%	33,0%	45,5%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	1,1%	8,5%	22,3%	29,8%	38,3%	100,0%
Porin Prikaati	1,0%	5,1%	13,3%	24,5%	56,1%	100,0%
Tykistöprikaati	4,8%	7,9%	15,9%	17,5%	54,0%	100,0%
Kaikki	1,6%	6,5%	16,0%	27,8%	48,1%	100,0%

Väittämä:12. Työttömyyspäivärahan varassa eläminen rajoittaisi harrastusmahdollisuuksiani ja sosiaalista elämäni.

Jääkäriprikaati	1,0%	8,1%	9,1%	25,3%	56,6%	100,0%
Kaartin Jääkärirykmentti	2,3%	1,1%	11,5%	14,9%	70,1%	100,0%
Kainuun Prikaati	3,0%	,0%	17,2%	26,3%	53,5%	100,0%
Karjalan Prikaati	2,1%	5,2%	11,5%	22,9%	58,3%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	2,0%	6,0%	10,0%	34,0%	48,0%	100,0%
Panssariprikaati	,0%	,0%	4,2%	29,2%	66,7%	100,0%
Pioneerirykmentti	,0%	3,4%	10,2%	28,4%	58,0%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	3,2%	3,2%	16,1%	39,8%	37,6%	100,0%
Porin Prikaati	2,0%	2,0%	11,2%	19,4%	65,3%	100,0%
Tykistöprikaati	1,6%	1,6%	9,4%	31,3%	56,3%	100,0%
Kaikki	1,9%	3,4%	11,7%	26,9%	56,1%	100,0%

Väittämä:13. Työ vie liikaa aikaa harrastuksiltani.

Jääkäriprikaati	17,0%	36,0%	32,0%	13,0%	2,0%	100,0%
Kaartin Jääkärirykmentti	21,6%	33,0%	31,8%	12,5%	1,1%	100,0%
Kainuun Prikaati	8,1%	38,4%	39,4%	9,1%	5,1%	100,0%
Karjalan Prikaati	9,4%	29,2%	46,9%	9,4%	5,2%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	5,1%	23,5%	43,9%	22,4%	5,1%	100,0%
Panssariprikaati	4,3%	60,9%	21,7%	4,3%	8,7%	100,0%

Pioneerirykmentti	10,2%	21,6%	47,7%	15,9%	4,5%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	7,5%	24,7%	46,2%	17,2%	4,3%	100,0%
Porin Prikaati	19,4%	32,7%	36,7%	7,1%	4,1%	100,0%
Tykistöprikaati	7,8%	26,6%	32,8%	25,0%	7,8%	100,0%
Kaikki	11,7%	30,6%	39,4%	13,9%	4,4%	100,0%

Väittämä:14. Työttömänä elämässäni olisi vähemmän stressiä.

Jääkäriprikaati	34,0%	34,0%	22,0%	8,0%	2,0%	100,0%
Kaartin Jääkäriykmentti	44,3%	27,3%	20,5%	6,8%	1,1%	100,0%
Kainuun Prikaati	24,2%	32,3%	25,3%	12,1%	6,1%	100,0%
Karjalan Prikaati	26,6%	27,7%	28,7%	10,6%	6,4%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	15,0%	35,0%	28,0%	12,0%	10,0%	100,0%
Panssariprikaati	16,7%	29,2%	29,2%	16,7%	8,3%	100,0%
Pioneerirykmentti	26,7%	27,9%	20,9%	17,4%	7,0%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	22,6%	18,3%	28,0%	19,4%	11,8%	100,0%
Porin Prikaati	29,6%	33,7%	27,6%	7,1%	2,0%	100,0%
Tykistöprikaati	26,6%	34,4%	28,1%	7,8%	3,1%	100,0%
Kaikki	27,3%	30,0%	25,5%	11,5%	5,7%	100,0%

Väittämä:15. Työttömäksi jääminen olisi minulle henkisesti raskasta.

Jääkäriprikaati	3,0%	11,0%	21,0%	41,0%	24,0%	100,0%
Kaartin Jääkäriykmentti	2,3%	6,8%	23,9%	33,0%	34,1%	100,0%
Kainuun Prikaati	6,0%	12,0%	17,0%	43,0%	22,0%	100,0%
Karjalan Prikaati	2,1%	11,6%	29,5%	35,8%	21,1%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	5,1%	17,2%	27,3%	33,3%	17,2%	100,0%
Panssariprikaati	4,2%	,0%	41,7%	33,3%	20,8%	100,0%
Pioneerirykmentti	1,2%	19,8%	26,7%	32,6%	19,8%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	6,5%	14,0%	24,7%	34,4%	20,4%	100,0%
Porin Prikaati	4,2%	7,3%	25,0%	38,5%	25,0%	100,0%
Tykistöprikaati	3,1%	12,5%	29,7%	28,1%	26,6%	100,0%
Kaikki	3,8%	12,1%	25,2%	35,9%	23,1%	100,0%

Väittämä:16. Mielestäni työelämä on nykyään liian kiireistä ja stressaavaa.

Jääkäriprikaati	9,0%	30,0%	39,0%	20,0%	2,0%	100,0%
Kaartin Jääkäriykmentti	12,5%	27,3%	38,6%	15,9%	5,7%	100,0%
Kainuun Prikaati	12,0%	31,0%	39,0%	15,0%	3,0%	100,0%
Karjalan Prikaati	12,5%	26,0%	36,5%	25,0%	,0%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	2,0%	30,0%	31,0%	27,0%	10,0%	100,0%
Panssariprikaati	16,7%	20,8%	41,7%	12,5%	8,3%	100,0%
Pioneerirykmentti	3,4%	31,0%	37,9%	21,8%	5,7%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	12,0%	29,3%	29,3%	23,9%	5,4%	100,0%
Porin Prikaati	16,3%	23,5%	38,8%	20,4%	1,0%	100,0%
Tykistöprikaati	15,6%	26,6%	32,8%	21,9%	3,1%	100,0%
Kaikki	10,6%	28,2%	36,2%	21,0%	4,1%	100,0%

Väittämä:17. Uskon, että varusmiespalvelun suorittamisesta on minulle hyötyä työelämässä.

Jääkäriprikaati	15,0%	12,0%	17,0%	28,0%	28,0%	100,0%
Kaartin Jääkäriykmentti	20,5%	11,4%	14,8%	30,7%	22,7%	100,0%
Kainuun Prikaati	15,0%	9,0%	25,0%	33,0%	18,0%	100,0%
Karjalan Prikaati	25,0%	20,8%	24,0%	17,7%	12,5%	100,0%
Lapin Ilmatorjuntarykmentti	22,0%	17,0%	13,0%	31,0%	17,0%	100,0%

Panssari-prikaati	25,0%	20,8%	16,7%	33,3%	4,2%	100,0%
Pioneerirykmentti	20,9%	15,1%	18,6%	30,2%	15,1%	100,0%
Pohjois-Karjalan Prikaati	31,9%	9,6%	13,8%	26,6%	18,1%	100,0%
Porin Prikaati	14,3%	13,3%	11,2%	26,5%	34,7%	100,0%
Tykistö-prikaati	26,6%	14,1%	15,6%	28,1%	15,6%	100,0%
Kaikki	21,1%	13,8%	17,1%	28,1%	20,0%	100,0%

Yli puolet varusmiehistä mielsi mahdollisen työttömyyden stressaavaksi. ”Työttömänä elämänsäni olisi vähemmän stressiä” -väittämän kanssa täysin eri mieltä oli neljännes ja jokseenkin eri mieltä hieman enemmän, eli 30 % varusmiehistä. Kaartin Jääkärirykmentissä ja Jääkäriprikaatissa eri mieltä oli noin 70 % varusmiehistä. Vastaava luku Pohjois-Karjalan Prikaatissa oli vain 40 %. Työttömäksi jääminen olisi henkisesti raskasta noin puolelle varusmiehistä. Pohjois-Karjalan ja Kainuun Prikaateissa oltiin hieman keskimääräistä useammin tätä mieltä (64 %). Ei samaa eikä eri mieltä oli vajaa 30 % kaikista vastaajista. Työelämään hakeutuvilla asia oli selkeästi muita tärkeämpi, heistä noin 65 % oli väittämän kanssa samaa mieltä.

Joka neljännen varusmiehen mielestä työelämä on nykyään liian kiireistä ja stressaavaa. Lapin Ilmatorjuntarykmentissä asiasta oltiin samaa mieltä useimmin (37 %). Kainuun Prikaatissa asia ei ollut korostetun tärkeä, samaa mieltä oli harvempi kuin joka viides vastaajista. Muualle kuin työelämään hakeutuvista varusmiehistä keskimääräistä useampi, noin 30 %, oli samaa mieltä väittämän kanssa.

Noin puolet varusmiehistä katsoi, että varusmiespalveluksen suorittamisesta on hyötyä työelämässä. Mieli-piteet asiasta eivät eronneet tulevaisuuden suunnitelmien mukaan. Porin Prikaatissa ja Jääkäriprikaatissa varusmiespalvelus nähtiin keskimääräistä useammin hyödylliseksi (liki 60 %). Karjalan Prikaatissa vain 30 % katsoi palveluksen hyödyttävän työelämää.

8. LOPUKSI

Tutkimuksessa tarkasteltiin varusmiesten työkykyä ja tulevaisuuden suunnitelmia varusmiespalveluksen jälkeen. Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena ja tutkimusaineisto kerättiin kymmenestä eri varuskunnasta. Kuhunkin varuskuntaan lähetettiin 100 kyselylomaketta, eli yhteensä lomakkeita lähetettiin 1 000. Vastauksia palautui 863, eli vastausprosentiksi tuli 86,3, jota voidaan pitää erittäin hyvänä.

Julkisuudessa on ollut paljon keskustelua varusmiesten heikentyneestä kunnosta, mutta tämän tutkimuksen tulokset ei tue näitä näkemyksiä. Päinvastoin, tutkimustulokset antavat erittäin positiivisen kuvan varusmiesten työkyvystä.

Varusmiehet arvioivat oman työkykynsä erinomaiseksi, työkyky verrattuna elinikäiseen parhaimpaan sai keskimäärin kiitettävän arvosanan (9). Arviot eivät juuri vaihdelleet varuskunnittain. Varusmiesten työkyvyllään antama arvosana on samaa tasoa kuin alle 25-vuotiailla palkansaajilla, mutta on esimerkiksi työttömien (8,3) ja vammaisten (7,3) nuorten omalle työkyvyllään antamaa arvosanaa korkeampi.

Myös koko työkykyindeksin pistemäärä muodostui varusmiesten keskuudessa huomattavan korkeaksi, keskimäärin arvo oli liki 44 pistettä (maksimi on 49 pistettä). Erinomaiseksi tai hyväksi työkykynsä ilmoitti peräti 96 % vastaajista. Tämä on selvästi enemmän kuin esimerkiksi alle 25-vuotiailla työttömillä, joista työkyky on erinomainen tai hyvä 73 prosentilla vastaajista ja työkykyindeksin arvo jää hivenen alle 40 pisteen. Nuoriin palkansaajiin verrattuna varusmiehet arvioivat työkykynsä suunnilleen yhtä hyväksi.

Varusmiehistä yli puolet pitää työtä hyvinvoinnin kannalta erittäin tärkeänä. Varusmiesten työhalukkuus on kuitenkin vähäisempää kuin esimerkiksi työttömillä nuorilla miehillä. Varusmiehistä noin puolet halusi työhön palveluksen jälkeen, kun työttömistä alle 25-vuotiaista miehistä kaikki toivoivat pääsevänsä työhön. Toisaalta käytännöllisesti katsoen missään varuskunnassa ei ollut varusmiehiä, jotka eivät halua tai kykene työskentelemään. On myös syytä huomata, että vähäisempi halukkuus osallistua työelämään voi johtua varusmiesten nuoresta iästä ja halusta opiskella tai kesken olevista opinnoista. Opiskelemaan varusmiehistä aikoi hakeutua palveluksen jälkeen liki kolmannes. Valtaosalla varusmiehistä on siis suunnitelma valmiina palveluksen jälkeiselle ajalle.

LÄHTEET

- Absetz, P., Jallinoja, P., Suihko, J., Bingham, C., Kinnunen, M., Ohrankämmen, O., Sahi, T., Pihlajamäki, H., Paturi, M. ja Uutela, A. 2010. Varusmiesten ravitseminen ja muut elintavat sekä terveyden riskitekijät palveluksen aikana. Kuuden kuukauden seurantatutkimus. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Raportti 16/2010.
- Holm, P., Jalava, J., Ylöstalo, P., 2006, Työttömien työkyky vuonna 2005: vertailu palkansaajiin, Työpoliittinen tutkimus 308, Työministeriö, Helsinki.
- Huuskonen, M. S.; Bergström, M., Haakana, S., 2002, Työterveyslaitoksen pientyöpaikkaohjelma 1995-2000. Loppuraportti ja arviointi. Työterveyslaitos. Helsinki.
- Ilmarinen, J. 1995. Työkykyä edistävät ja heikentävät tekijät. Julkaisussa: Rautoja, S. (toim.). Hyvä työkyky: työkyvyn ylläpidon malleja ja keinoja. Työterveyslaitos. Helsinki 1995.
- Ilmarinen, J. 1999. Ikääntyvä työntekijä Suomessa ja Euroopan unionissa – tilannekatsaus sekä työkyvyn, työllistävyyden ja työllisyyden parantaminen. Työterveyslaitos, Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö ja työministeriö. Helsinki 1999.
- Järvisalo, J. 1995. Työkyvyn ylläpitämisen ja kuntoutuksen käsitteet, tavoitteet ja toimintamallit työterveyshuollon näkökulmasta. Teoksessa ”Mitä hyötyä työkyvyn ylläpitämisestä”. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön julkaisu 1995:3. Painatuskeskus, Helsinki.
- Laiho, V., Lahtinen, M., Hopponen, A., Latvala, T., Rämö, A-K. 2010. Erityisryhmien työkykytyöttömät ja vammaiset. PTT raportteja 223. Pellervon taloustutkimus PTT 2010.
- Peltoniemi, A. 2005. Työllisten työkyky vuonna 2004. Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen raportteja N:o 193
- Pensola T, Järvikoski A. ja Järvisalo J. 2006. Työttömyyden ja muiden syrjäytymisriskien yhteys työkykyyn. Teoksessa Gould, R, Ilmarinen, J, Järvisalo, J ja Koskinen, S (toim.) Työkyvyn ulottuvuudet – terveys 2000 – tutkimuksen tuloksia. Eläketurvakeskus, Helsinki.
- Santtila, M., Kyröläinen, H., Vasankari, T., Tiainen, S., Palvalin, K., Häkkinen, A. & Häkkinen, K. 2006. Physical fitness profiles in young finnish men during the years 1975–2004. Medical science sports and exercise, Vol. 38, No. 11, 1990–1994.
- Taskutietoa maanpuolustuksesta 2008. Pääesikunnan viestintäosasto. [Http://www.mil.fi/perustietoa/julkaisut/taskutieto/pdf/taskutietoa08_fi.pdf](http://www.mil.fi/perustietoa/julkaisut/taskutieto/pdf/taskutietoa08_fi.pdf).
- Ylöstalo, P. ja Jukka, P. 2010. Työolobarometri. Lokakuu 2009. Työ- ja elinkeinoministeriö. Työ ja yrittäjyys 34/2010. <http://www.tem.fi/index.phtml?C=97983&s=2684&xmid=4386>

LIITTEET

LIITE 1

Kysymyslomake varusmiehille

A: TAUSTATIEDOT

Kotipaikkanne postinumero: _____

A1. Sukupuoli. *Rasti oikeaan vaihtoehtoon.*

1. Mies 2. Nainen

A2. Syntymävuotenne _____

A3. Palvelusaikanne: 6 kk 9 kk 12 kk

A4. Kuinka asutte:

1. Yksin 2. Parisuhteessa 3. Asun vanhempieni/toisen vanhemman kanssa 4. Muu asumismuoto

A5. Kuinka monta henkilöä on kotitaloudessanne?

1. Aikuisia _____ 2. Lapsia _____ 3. Yhteensä _____ henkilöä.

A6. a) Mikä on koulutuksenne?

1. Perusopinnot keskeytyneet
2. Perusaste (peruskoulu, kansakoulu)
3. Keskiaste (oppikoulu, lukio, ammattikoulu)
4. Ammattikorkeakoulu, yliopisto tai vastaava
5. Muu, mikä _____

b) Mikä on koulu- ja opiskeluvuosiennne määrä yhteensä (mukaan lukien peruskoulu)?

6. _____ vuotta.

A7. Jos olette avio/avoliitossa, mikä on puolisonne työllisyystilanne tällä hetkellä?

1. Työssä 2. Työtön 3. Opiskelija 4. Muu

A8. Mitä etuuksia saitte juuri ennen asepalvelukseen astumistanne (voitte merkitä useita vaihtoehtoja):

1. Työttömyyspäiväraha (peruspäiväraha tai ansiopäiväraha)
2. Työmarkkinatuki tai kotouttamistuki
3. Opintoihin liittyvä etuus (opintotuki)
4. Toimeentulotuki
5. Muu, mikä _____
6. En saanut mitään etuutta
7. En osaa sanoa

A9. Aiotteko hakeutua työhön tai opiskelemaan välittömästi palveluksenne jälkeen?

1. Hakeudun säännölliseen kokoaikaiseen työhön 2. Hakeudun säännölliseen osa-aikaiseen työhön
3. Hakeudun satunnaiseen kokoaikaiseen työhön 4. Hakeudun satunnaiseen osa-aikaiseen työhön
5. En hakeudu työhön heti palvelusajan jälkeen 6. Hakeudun opiskelemaan

A10. Millaisen työsuhteen haluaisitte?

1. Määräaikaisen työn (esim. projektityö)
2. Vakituisen eli toistaiseksi voimassa olevan työsuhteen

A11. Mikä olisi itsellenne sopiva työaika, mikäli esteitä tai tulo rajoja ei olisi:

1. Alle 10 tuntia/viikko 2. 10-19 tuntia/viikko 3. 20-29 tuntia/viikko 4. 30 tuntia/viikko tai enemmän

A12. Jos ette saisi asepalveluksenne jälkeen työtä, minkä seuraavista kokisitte itsellenne parhaaksi vaihtoehdoksi:

1. Oma yritys	☐	7. Nuorten työpajatoiminta / työharjoittelu	☐
2. Lisäkoulutus omalta alalta	☐	8. Palkkatuettu työ tai työmarkkinatuella työssä	☐
3. Koulutus uudelle alalle	☐	9. Vapaaehtoistyö (palkaton)	☐
4. Oppisopimuskoulutus	☐	10. Ammatinvalinta- ja uraohjaus	☐
5. Opiskelu AMK:ssa tai yliopistossa	☐	11. Muu, mikä _____	
6. Peruskoulun tai lukion loppuunsaattaminen	☐		

A13. Ollisitteko valmis muuttamaan asuinpaikkaanne ja/tai ammattianne, jos se edistäisi työpaikan löytymistä?

- a) Asuinpaikan vaihtaminen 1. Kyllä 2. Ei
b) Ammatin vaihtaminen 1. Kyllä 2. Ei

A14. Kuinka kauan olette olleet työssä?

1. Kuinka monta vuotta kaikkiaan (kaikki työsuhteet yhteenlaskettuna) _____ vuotta _____kk
1.a) Viimeisimmän työjakson pituus _____ vuotta _____kk
1.b) Kuluneen 2 vuoden aikana olen ollut työssä _____kk
3. En ole ollut koskaan työssä

A15. Jos olette olleet työttömänä:

1. Kuinka monta vuotta yhteensä _____ vuotta _____kk
2. Viimeisimmän työttömyysjakson pituus _____ vuotta _____kk

A16. Millä seuraavista sektoreista olette työskennellyt viimeisen 2 vuoden aikana?

1. En ole ollut työssä
Työnantaja, jos olette ollut työssä:
2. Oma yritys / Itsenäinen ammatinharjoittaja
3. Muu yksityinen yritys
4. Kunta
5. Valtio
6. Järjestö tai yhdistys
7. Vapaaehtoistyö (palkaton)
8. Muu, mikä _____

A17. Mikä seuraavista kuvaa viimeisintä työpaikkaanne parhaiten ja kuinka tyytyväinen olette ollut?

(Arvioikaa tyytyväisyyttä asteikolla 5-1; 5=erittäin tyytyväinen ... 1=erittäin tyytymätön):

Tyytyväisyys (5 – 1)

1. Työsuhteinen/tavanomainen palkkatyö	☐	_____
2. Työharjoittelu	☐	_____
3. Palkkatuettu työ tai työmarkkinatuella työssä	☐	_____
4. Oppisopimus	☐	_____
5. Työelämävalmennus	☐	_____
6. Muu, mikä _____	☐	_____

A18. Oletteko osallistunut seuraavaan toimintaan kolmen viime vuoden aikana ennen palvelukseen astumistanne? (Arvioikaa myös tyytyväisyyttä ko. toimintaan asteikolla 5-1; 5=erittäin tyytyväinen 1=erittäin tyytymätön):

Tyytyväisyys
(5 – 1)

1. Työsuhteinen (tavanomainen) työ	kuinka monta jaksoa: _____	kuukautta: _____
2. Palkkatuettu työ tai työmarkkinatuella työssä	kuinka monta jaksoa: _____	kuukautta: _____
3. Työharjoittelu	kuinka monta jaksoa: _____	kuukautta: _____
4. Opintoihin liittyvä työharjoittelu	kuinka monta jaksoa: _____	kuukautta: _____
5. Muu lyhytaikainen työsuhde	kuinka monta jaksoa: _____	kuukautta: _____
6. Työvoimapoliittinen tai muu lyhytaikainen koulutus	kuinka monta jaksoa: _____	kuukautta: _____
7. Starttirahalla tuettu yritys-toiminta	kuinka monta jaksoa: _____	kuukautta: _____
8. Muu tukitoiminta	kuinka monta jaksoa: _____	kuukautta: _____
9. Ei mikään	_____	_____

A19. Minkälaiseen koulutukseen olette osallistunut 2 vuoden aikana ennen palvelukseen astumistanne?

1. Peruskoulu tai sitä täydentävä koulutus (esim. 10-luokka)
2. Ammattitutkintoon johtava koulutus
3. Ammattitaitoa täydentävä koulutus
4. Työnantajan järjestämä ammattitaitoa täydentävä koulutus
5. Ammattikorkeakoulu-, korkeakoulu- tai yliopistokoulutus
6. Työvoimapolitiininen aikuiskoulutus (työvoimatoimiston osoittama)
7. Muu koulutus, mikä _____
8. En ole osallistunut koulutukseen

A20. Kuinka tärkeänä pidätte työtä yleensä oman hyvinvointinne kannalta?

1. Erittäin tärkeänä
2. Melko tärkeänä
3. Vähän tärkeänä
4. Ei merkitystä
5. En halua/kykene työskentelemään lainkaan

A21. Mitä mieltä olette seuraavista väittämistä? Ympyröikää jokaiselle riville vain yksi vaihtoehto

Väittämä	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
1. Olen kokenut ennen asepalvelusta tekemäni työt mielenkiintoisiksi	5	4	3	2	1
2. Uskon tarvittaessa löytäväni helposti töitä	5	4	3	2	1
3. Minulle on tärkeää, että työtehtävät vastaavat koulutustani ja osaamistani	5	4	3	2	1
4. Minulle on tärkeää kokea tekemäni työ hyödylliseksi	5	4	3	2	1
5. Minulle on tärkeää, että esimiehen kanssa voi keskustella vapaasti kaikista asioista	5	4	3	2	1
6. Minulle on tärkeää, että työ kehittää taitojani ja osaamistani	5	4	3	2	1
7. Minua kiinnostaa työnteossa lähinnä palkka/toimeentulo	5	4	3	2	1
8. Minulle on tärkeää, että työuralla voi edetä	5	4	3	2	1
9. Työaikojen pitäisi joustaa enemmän työntekijöiden tarpeiden mukaan	5	4	3	2	1
10. Ilman työtä oma ammattitaitoni menee hukkaan	5	4	3	2	1
11. Minun olisi vaikea tulla toimeen pelkällä työttömyyspäivärahalla	5	4	3	2	1
12. Työttömyyspäivärahan varassa eläminen rajoittaisi harrastusmahdollisuuksiani ja sosiaalista elämääni	5	4	3	2	1
13. Työ vie liikaa aikaa harrastuksiltani	5	4	3	2	1
14. Työttömänä elämässäni olisi vähemmän stressiä	5	4	3	2	1
15. Työttömäksi jääminen olisi minulle henkisesti raskasta	5	4	3	2	1
16. Mielestäni työelämä on nykyään liian kiireistä ja stressaavaa	5	4	3	2	1
17. Uskon, että varusmiespalvelun suorittamisesta on minulle hyötyä työelämässä	5	4	3	2	1

B: TYÖKYKYKYSELY

B 1. Onko nykyinen työnne, tavoittelemanne työ tai odotettavissa oleva työnne vaatimuksiltaan pääasiassa?

1. Henkistä työtä
2. Ruumiillista työtä
3. Sekä henkistä että ruumiillista työtä

B 2. Oletetaan, että työkykynne on parhaimmillaan saanut 10 pistettä. Minkä pistemäärän antaisitte nykyiselle työkyvyllenne asteikolla 0-10?

(Numero 0 tarkoittaa sitä, ettei pysty lainkaan työhön.)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

B 3. Millaisiksi arvioitte nykyisen työkykynne nykyisen työnne, tavoittelemanne työn tai odotettavissa olevan työnne vaatimusten kannalta?

	Erittäin hyvä	Melko hyvä	Kohtalainen	Melko huono	Erittäin huono
Ruumiillisten vaatimusten kannalta	5	4	3	2	1
Henkisten vaatimusten kannalta	5	4	3	2	1

B 4. Kuinka monta lääkärin toteamaa pitkäaikaista sairautta tai vammaa teillä on?

Ei sairauksia tai vammoja (7)	1 sairaus tai vamma (5)	2 sairautta tai vammaa (4)	3 sairautta tai vammaa (3)	4 sairautta tai vammaa (2)	5 tai useampia sairauksia tai vammoja (1)	En osaa sanoa (0)

B 5. Onko sairauksistanne tai vammoistanne haittaa nykyisessä, tavoittelemassanne tai odotettavissa olevassa työssänne?

Ei haittaa lainkaan/ Ei ole sairauksia tai vammoja	6
Suoritusisin työstä, mutta siitä aiheutuisi oireita	5
Joutuisin <i>joskus</i> keventämään työtahtiani tai muuttamaan työskentelytapojani	4
Joutuisin <i>usein</i> keventämään työtahtiani tai muuttamaan työskentelytapojani	3
Sairauteni tai vammojeni vuoksi selviytyisin mielestäni vain osa-aikatyössä	2
Olen mielestäni täysin kykenemätön töihin	1

B 6. Kuinka monta kokonaista päivää olette ollut tai arvioitte joutuneenne olemaan poissa töistä terveydentilanne vuoksi (sairauden tai terveyden hoito tai tutkiminen) viimeisen 12 kuukauden aikana?

En lainkaan	5
Korkeintaan 9 päivää	4
10-24 päivää	3
25-99 päivää	2
100-365 päivää	1

B 7. Uskotteko, että terveytenne puolesta pystyisitte työskentelemään nykyisessä, tavoittelemassanne tai odotettavissa olevassa ammatissanne kahden vuoden kuluttua?

Tuskin	1
En ole varma	4
Melko varmasti	7

B 8. Oletteko viime aikoina ...

	Usein	Melko usein	silloin tällöin	melko harvoin	En koskaan
nauttanut tavallisista päivittäisistä toimista	4	3	2	1	0
ollut toimelias ja vireä	4	3	2	1	0
ollut toiveikas tulevaisuuden suhteen	4	3	2	1	0

PTT julkaisuja, PTT publikationer, PTT publications

22. Hanna Karikallio. 2010. Dynamic Dividend Behaviour of Finnish Firms and Dividend Decision under Dual Income Taxation
21. Satu Nivalainen. 2010. Essays on family migration and geographical mobility in Finland
20. Terhi Latvala. 2009. Information, risk and trust in the food chain: Ex-ante valuation of consumer willingness to pay for beef quality information using the contingent valuation method.
19. Perttu Pyykkönen. 2006. Factors affecting farmland prices in Finland
18. Vesa Silaskivi. 2004. Tutkimus kilpailuoikeuden ja maatalouden sääntelyn yhteensovittamisesta.
17. Aki Kangasharju. 1998. Regional Economic Differences in Finland: Variations in Income Growth and Firm Formation.
16. Pertti Kukkonen. 1997. Rahapolitiikka ja Suomen kriisi.

PTT raportteja, PTT forskningsrapporter, PTT reports

224. Pasi Holm – Veera Laiho. 2010. Sairaanhoidovakuutus – sairaus vai mahdollisuus
223. Markus Lahtinen. 2010. Yksityinen varautuminen hoivamenoihin – Vaihtoehtoisia malleja oman hoivan rahoittamiseen
222. Liisa Mäkijärvi – Anna-Kaisa Rämö – Paula Horne. 2010. Nykynuoret vaikuttajina ja metsänomistajina vuonna 2030
221. Anna-Kaisa Rämö – Liisa Mäkijärvi – Ritva Toivonen – Paula Horne. 2009. Suomalaisen metsänomistajan profiili vuonna 2030
220. Tie- ja liikenneinvestointien rahoitukseen lisää joustavuutta: Soveltuisivatko tie- ja liikenne-erärahat Suomeen? 2009. Liikenne- ja viestintäviraston julkaisu 47/2009.
219. Kalle Laaksonen – Kyösti Arovuori. 2009 Kehityspolitiikan keinot köyhien maiden ruokaturvan edistämiseksi.
218. Ydinvoimainvestointien vaikutukset elinkeinoelämän ja kotitalouksien sähkön hintaan. 2009.
217. Perttu Pyykkönen – Sanna Tiilikainen. 2009. Töiden organisointi Suomen maataloudessa.

PTT työpapereita, PTT diskussionsunderlag, PTT Working Papers

122. Terhi Latvala – Perttu Pyykkönen. 2010. Kotieläinrakennusten kustannukset ja töiden organisointi
121. Esa Härmälä. 2010. Viljapohjaisen etanolin tuotanto Suomessa
120. Petri Mäki-Fränä – Markus Lahtinen – Hanna Karikallio. 2010. Alueellisten asuntomarkkinoiden kehitys vuoteen 2012
119. Matleena Kniivilä – Tapio Tilli. 2009. Suomen raakapuumarkkinoiden toimivuus vuosina 1986-2005.
118. Petri Mäki-Fränä. 2009. Henkilöstön työkyky ja toimipaikkojen tuottavuus.
117. Liisa Mäkijärvi. 2009. Nuorten suhtautuminen metsiin ja metsien käyttöön tulevaisuuden metsänomistajina ja päätöksentekijöinä.
116. Janne Huovari – Eero Lehto. 2009. On regional specialization of high and low tech industries.

Pellervon
taloustutkimus

Pellervon taloustutkimus PTT
Pellervo ekonomisk forskning
Pellervo Economic Research

Eerikinkatu 28 A, 00180 Helsinki
Puh. (09) 348 8844, fax (09) 3488 8500
Sähköposti: ptt@ptt.fi
www.ptt.fi